

Examining the Role of Tuition on Students' Academic Decisions: a Meta-Synthesis Study

Abolghasem Naderi¹, Ebrahim Khodaei², Gholamreza Geraee nezhad³,
Ahmad Keykha⁴

1. Professor of Education Economics, University of Tehran, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Tehran, Iran; (Corresponding Author), Email: anadery@ut.ac.ir
2. Professor of Assessment and Research, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Tehran. Iran. Email: khodaei@ut.ac.ir
3. Assistant Professor, Faculty of Economics and Accounting, Islamic Azad University of Tehran (Central Tehran Branch), Iran. Email: r_geraei@yahoo.com
4. PhD. in Economics and Financial Management of Higher Education, Department of Management and Educational Planning, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran, Iran. Email: ahmadkeykha@ut.ac.ir

Article Info	ABSTRACT
Article Type: Research Article	Objective: The purpose of this research is to analyze the role of tuition on students' academic decisions, the results of which can help to improve the effectiveness of tuition policies.
Received: 2023.04.07	Methods: This research was done using the Meta-Synthesis method. Accordingly, the specialized keywords of the research were searched in international databases (Science Direct, Springer, Wiley Online, Eric, Sage, Emerald) in a period between 1990-2022. Then, using judgmental sampling, 77 studies were selected for analysis. After that, by using Shannon's entropy analytical technique, it was determined which academic decision has more weight and priority than other academic decisions in this study.
Received in revised form: 2023.07.12	Results: Five main academic decisions along with other related factors including: 1. the decision to register, 2. the decision to try harder for academic progress, 3. the decision to drop out, 4. the decision to continue studying, 5. and the decision to change the field of study affected by tuition have been identified. Based on the Shannon entropy analytical technique results, the decision to continue education has obtained a greater weight and effectiveness than other academic decisions in this study.
Accepted: 2023.09.03	Conclusion: In analyzing the role of tuition in students' academic decisions, it was found that students' decisions are affected by tuition in five important areas, and of course, the effectiveness of each of them is different. Also, this result revealed that academic decisions have many dimensions and sub-categories, which were categorized into eleven sub-categories and 506 key concepts.
Published online: 2023.09.27	Keywords: Tuition, Students' Academic Decisions, Higher Education, Meta-Synthesis, Shannon Entropy Technique

Cite this article: Naderi, Abolghasem; Khodaei, Ebrahim; Geraeinejad, Gholamreza; Keykha, Ahmad (2023). Exploring the Role of Tuition on Students' academic Decisions: a Meta-Synthesis Study. *Educational Measurement and Evaluation Studies*, 13 (43): 115-160 pages. DOI: 10.22034/2023.1972209.2435

© The Author(s).

Publisher: National Organization of Educational Testing (NOET)

واکاوی نقش شهریه در تصمیمات تحصیلی دانشجویان: مطالعه‌ای به روش فراترکیب

ابوالقاسم نادری^۱، ابراهیم خدایی^۲، غلامرضا گرایی نژاد^۳، احمد کیخا^۴

۱. استاد اقتصاد آموزش دانشگاه تهران، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، تهران، ایران؛ (نویسنده مسئول)، رایانامه: anadery@ut.ac.ir

۲. استاد سنجش و پژوهش، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، ایران. رایانامه: khodaei@ut.ac.ir

۳. استادیار دانشکده اقتصاد و حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز، تهران، ایران. رایانامه: r_geraei@yahoo.com

۴. دکتری اقتصاد و مدیریت مالی آموزش عالی، گروه مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، ایران. رایانامه:

ahmadkeykha@ut.ac.ir

اطلاعات مقاله چکیده

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

هدف: هدف از این پژوهش، واکاوی نقش شهریه بر تصمیمات تحصیلی دانشجویان است که نتایج آن می‌تواند کمک شایانی به ارتقای اثربخشی سیاست‌گذاری‌های شهریه داشته باشد.

روش پژوهش: این پژوهش با استفاده از روش فراترکیب اجرا شده است. بر این اساس، کلیدواژه‌های تخصصی پژوهش در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی (ساینس‌دایرکت^۱، اشپرنگر^۲، ویلی‌آنلاین^۳، اریک^۴، سیج^۵، امرالد^۶) در بازه زمانی (۱۹۹۰-۲۰۲۲) جستجو شدند. سپس با استفاده از نمونه‌گیری قضاوتی، ۷۷ مطالعه برای تحلیل انتخاب شد. در ادامه، با استفاده از فن تحلیلی آنتروپی شانون مشخص شد که کدام تصمیمات تحصیلی نسبت به سایر تصمیمات تحصیلی وزن و اولویت بیشتری در این مطالعه دارد.

یافته‌ها: پنج تصمیمات تحصیلی اصلی همراه با سایر عوامل مرتبط شامل تصمیم ثبت‌نام، تصمیم در رابطه با تلاش علمی بیشتر برای پیشرفت تحصیلی، تصمیم نسبت به انصراف تحصیلی، تصمیم نسبت به ادامه تحصیل، تصمیم نسبت به تغییر رشته تحصیلی متأثر از شهریه شناسایی شده‌اند. بر اساس نتایج فن تحلیلی آنتروپی شانون، تصمیم در ادامه تحصیل نسبت به سایر تصمیمات تحصیلی در این مطالعه وزن و تأثیرپذیری بیشتری به دست آورده است.

نتیجه‌گیری: در واکاوی نقش شهریه در تصمیمات تحصیلی دانشجویان، مشخص شد که تصمیمات دانشجویان در پنج عرصه مهم متأثر از شهریه هستند و البته میزان تأثیرپذیری هر یک از آنها متفاوت است. همچنین این نتیجه آشکار شد که تصمیمات تحصیلی ابعاد و مقوله‌های فرعی متعددی نیز دارند که در قالب بازه مقوله فرعی و ۵۰۶ مفهوم کلیدی دسته‌بندی شدند.

واژه‌های کلیدی: شهریه، تصمیمات تحصیلی دانشجویان، آموزش عالی، فراترکیب، آنتروپی شانون

استناد: نادری، ابوالقاسم؛ خدایی، ابراهیم؛ گرایی نژاد، غلامرضا؛ کیخا، احمد (۱۴۰۲). واکاوی نقش شهریه در تصمیمات تحصیلی دانشجویان: مطالعه‌ای به روش فراترکیب. مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی، ۱۳ (شماره ۴)، ۱۱۵-۱۶۰ صفحه.

DOI: 10.22034/2023.1972209.2435

ناشر: سازمان سنجش آموزش کشور حق مؤلف © نویسندگان.

مقدمه

در دهه‌های اخیر با انتقال اقتصاد جهانی به اقتصاد دانش‌بنیان، نقش آموزش عالی در این فرایند بسیار برجسته شده است (دیوی^۱، ۲۰۱۸). بر این اساس از دانشگاه‌ها انتظار می‌رود تا با تولید و اشاعه دانش نو در کنار پرورش دانش‌آموختگانی توانمند در جهت توسعه اقتصادی جامعه و ایجاد جامعه دانش‌بنیان نقش آفرینی کنند (توماس^۲، ۲۰۱۸؛ جوستی و همکاران^۳، ۲۰۲۰). افزون بر این، دانشگاه‌ها به‌عنوان نیروی محرکه توسعه پایدار و حرکت به سمت جامعه پایدار شناخته می‌شوند که نقش استراتژیک و تعیین‌کننده‌ای در ایجاد مزیت رقابتی در کشورها در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی ایفا می‌کنند (آپاریسیو و همکاران^۴، ۲۰۲۳). با این وجود، امروزه نظام‌های آموزش عالی در سراسر جهان با چالش‌های متعددی مواجهه شده‌اند که تأثیر بسزایی در کار ویژه‌های دانشگاه [آموزش، پژوهش، خدمات اجتماعی و کارآفرینی] داشته است. از جمله این چالش‌ها کمبود منابع مالی است که به بحرانی همه‌گیر و مشترک در نظام‌های آموزشی تبدیل شده است (سرنا^۵، ۲۰۱۷). همگام با کاهش بودجه دولت‌ها به دلیل رشد هزینه‌های دولت‌ها در سایر بخش‌ها، دانشگاه‌ها نیز با افزایش هزینه‌ها روبرو شده‌اند. یکی از عوامل اصلی کمبود منابع مالی دانشگاه‌ها افزایش هزینه‌ها در بخش‌های خدماتی و رفاهی است که با افزایش رقابت در آموزش عالی تشدید شده است (مغان و همکاران^۶، ۲۰۲۲). یکی از راهکارهای اساسی که اغلب کشورها در مواجهه با این چالش در پیش گرفته‌اند افزایش میزان شهریه آموزش عالی است. در واقع، کاهش بودجه دولتی، همراه با افزایش هزینه‌ها، خانواده‌ها و دانشجویان را وادار ساخته که سهم بیشتری از هزینه‌های آموزشی خود را بر عهده بگیرند (ایسون^۷، ۲۰۲۲). طرفداران سیاست افزایش شهریه بر این باورند که با افزایش شهریه نه تنها می‌توان درآمد دانشگاه‌ها را توسعه بخشید بلکه برای دانشجویان کم‌درآمد نیز از طریق اعطای کمک‌های مالی می‌توان فرصت حضور در دانشگاه را فراهم ساخت (کرایس و سینگیل^۸، ۲۰۱۰).

با این وجود، قرائن تجربی بسیار متناقضی در زمینه تأثیر شهریه در تصمیمات تحصیلی دانشجویان وجود دارد. برای نمونه برخی شواهد تجربی نشان می‌دهند افزایش شهریه باعث تغییر تصمیم تحصیلی در ثبت‌نام می‌شود و به عدم ثبت‌نام در یک دانشگاه منجر می‌شود (کارتر و کاری^۹، ۲۰۱۱) نقطه مقابل آن، شواهد پژوهشی که حاکی از عدم تأثیر افزایش میزان شهریه در تصمیم تحصیلی

1. Dewi
2. Thomas
3. Jooste et al
4. Aparicio et al
5. Serna
6. Mughan et al
7. Ison
8. Curs & Singell
9. Carter & Curry

دارد (بروکس و واترز^۱، ۲۰۱۱؛ واسیغ و حمزه^۲، ۲۰۰۴) پاره‌ای از شواهد تجربی دیگر نیز نشان می‌دهند افزایش کمک‌های مالی و وام باعث تأثیر مثبت در تصمیم‌گیری برای انتخاب و ثبت‌نام در دانشگاه‌های گوناگون می‌شود (کورنول و همکاران^۳، ۲۰۰۶؛ دینارسکی^۴، ۲۰۰۰) نقطه مقابل آن یافته‌های تحقیقاتی دیگری است که نشان از آن دارند افزایش کمک‌های مالی و وام هیچ نقشی در تصمیم‌گیری دانشجویان برای انتخاب دانشگاه نداشته‌اند (ریتزو و ارنبرگ^۵، ۲۰۰۴؛ لان و وینترز^۶، ۲۰۱۱). در جدول (۱) با مروری بر مطالعات انجام گرفته، نقش شهریه در برخی از تصمیمات تحصیلی دانشجویان دسته‌بندی شده است.

جدول (۱) دسته‌بندی مطالعات بر اساس نقش شهریه در برخی تصمیمات تحصیلی دانشجویان

افزایش شهریه در تصمیمات تحصیلی ثبت‌نام و ادامه تحصیل نقش نداشته است	افزایش شهریه اثر منفی در تصمیمات تحصیلی در ثبت‌نام و ادامه تحصیل داشته است	شهریه تأثیر ناهمگنی در تصمیمات تحصیلی در ثبت‌نام و ادامه تحصیل (با توجه به نوع دانشگاه، محل زندگی و غیره) داشته است
فلورز ^{۲۴} (۲۰۱۰) / دارولیا و پوتوچنیک ^{۲۵} (۲۰۱۵) / کاوشال ^{۲۶} (۲۰۰۸) / کامرون و هکمن ^{۲۷} (۲۰۰۱) / بروکس و واترز (۲۰۱۱) / واسیغ و حمزه‌ای (۲۰۰۴)	آلن و ورنیاک ^{۱۱} (۲۰۱۹) / گارت و گرینی ^{۱۲} (۲۰۱۸) / گاریبالدی و همکاران ^{۱۳} (۲۰۰۷) / هلر ^{۱۴} (۱۹۹۷) / هملت و مارکوتی ^{۱۵} (۲۰۱۱) / بوآتمن و همکاران ^{۱۶} (۲۰۱۷) / کانینگام و سانتیاگو ^{۱۷} (۲۰۰۸) / پرنا ^{۱۸} (۲۰۰۶) / کنگر و ترنز ^{۱۹} (۲۰۱۵) / لسلی و بریکمن ^{۲۰} (۱۹۸۷) / هانبر ^{۲۱} (۲۰۱۲) / هوانگ ^{۲۲} (۲۰۱۲) / لانگلت و همکاران ^{۲۳} (۲۰۱۵)	داوود ^۷ (۲۰۰۴) / بوزیک و میلر ^۸ (۲۰۱۴) / دوگنر و همکاران ^۹ (۲۰۱۲) / فرینتی ^{۱۰} (۲۰۰۵)

1. Brooks & Waters
2. Vasigh & Hamzaee
3. Cornwell et al
4. Dynarski
5. Rizzo & Ehrenberg
6. Lan & Winters
7. Flores
8. Darolia & Potochnick
9. Kaushal et al
10. Cameron & Heckman
11. Allen & Wolniak
12. Garrett & Greene
13. Garibaldi et al
14. Heller
15. Hemelt & Marcotte
16. Boatman et al
17. Cunningham & Santiago
18. Perna
19. Conger & Turner
20. Leslie & Brinkman
21. Hübner
22. Huang
23. Langelett et al
24. Do
25. Bozick & Miller
26. Dwenger et al
27. Frenette

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

با توجه به جدول (۱) مطالعات انجام گرفته در سه خوشه دسته‌بندی شدند. بر این اساس، همواره این پیچیدگی و مشخص نبودن نقش شهریه در ادبیات تصمیم‌گیری تحصیلی دانشجویان بر مبنای شواهد تجربی وجود داشته است. بنابراین واکاوی نقش شهریه در تصمیمات تحصیلی دانشجویان بسیار مهم است. ضرورت شناخت این نقش در تصمیمات تحصیلی دانشجویان را می‌توان از نقطه‌نظرهای گوناگون تشریح کرد:

■ دیدگاه فردی (سطح خرد): شناخت این عوامل به بهینه‌سازی تصمیمات تحصیلی دانشجویان با توجه به مقوله کمیابی و هزینه‌فرصت کمک می‌کند تا در تصمیمات با شناخت و آگاهی بر این نقش سیمای کلی‌تر و جامع‌تری از ترجیحات مختلف در تصمیمات تحصیلی به دست آورند که می‌توانند با شناسایی و مقایسه گزینه‌های مختلف تصمیمات مطلوب‌تری را با حداکثر بازدهی انتظاری و اثربخشی اتخاذ کنند؛ چراکه فهم این عوامل به خلق یک مدل ذهنی^۱ بهینه از طریق ایجاد یک چارچوب مشخص در همه سطوح اثرگذار بر تصمیمات کمک می‌کند.

■ دیدگاه مدیران دانشگاهی (سطح میانی): مدیران دانشگاهی با فهم این نقش می‌توانند با شناخت جامع‌تری نرخ شهریه را تعیین کنند؛ چراکه مقوله تعیین نرخ شهریه و کشش آن از مقوله‌های پیچیده در اقتصاد شهریه است. دلیل اصلی آن نیز تکثر عوامل مؤثر بر نقش شهریه است که شناخت این نقش به تعیین میزان بهینه شهریه کمک می‌کند. همچنین به مدیران دانشگاه‌ها در تعیین میزان و نحوه تخصیص کمک‌های مالی به دانشجویان شهریه‌پرداز کمک می‌کند تا الگوی تخصیصی را برگزینند که حداکثر مطلوبیت را برای طرفین در بردارد. همچنین، مدیران با شناخت این عوامل و کاربست آن در سازوکارهای تشویقی نظیر تخفیف در شهریه می‌توانند به شکل قابل توجهی عملکرد تحصیلی دانشجویان را بهبود بخشند.

■ دیدگاه طراحان و سیاست‌گذاران آموزش عالی و برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران در سطح ملی (سطح کلان): با توجه به کمبودهای مالی که امروزه نظام‌های دانشگاهی اقصی نقاط جهان را درگیر کرده است. آموزش عالی ایران نیز ناگزیر در سال‌های اخیر به سمت نظام آموزش عالی شهریه‌پرداز حرکت کرده است. بنابراین، شناخت این نقش به تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران کمک می‌کند نقشه راه روشن‌تری برای سیاست‌گذاری در بخش آموزش عالی شهریه‌پرداز داشته باشند. این شناخت در دامنه وسیعی از سیاست‌ها و تصمیمات سیاستی نظیر بازتعریف سیاست‌های پذیرش دانشجویان، بازنگری در قوانین، برقراری تناسب در ترکیب میزان منابع دولتی و میزان شهریه و غیره می‌تواند مؤثر باشد. بنابراین، مخاطبان شناخت این نقش شامل چندین سطح از ذی‌نفعان است. با وجود اهمیت این

1. Mental Model

موضوع تاکنون مطالعاتی که در این زمینه انجام گرفته‌اند به صورت منفرد به نقش شهریه در تصمیمات تحصیلی دانشجویان پرداخته‌اند. به عنوان مثال، برخی از پژوهشگران عواملی همچون موقعیت جغرافیایی دانشگاه، شهرت دانشگاه، کیفیت دانشگاه، زیرساخت‌ها و امکانات، میزان اعطای کمک‌های مالی را برشمرده‌اند (قاسیم و همکاران^۱، ۲۰۲۱؛ آلفاتال^۲، ۲۰۱۷؛ میگین و همکاران^۳، ۲۰۱۵) این عوامل از دیدگاه سیاست‌گذار و کلان است. برخی دیگر از مطالعات پیشین در سطح خرد به واکاوی نقش شهریه در تصمیمات تحصیلی دانشجویان پرداخته‌اند، عواملی مانند جنسیت، نژاد یا قومیت، وضعیت نسل اول بودن دانشجویی (تجربه اول دانشجویی)، میزان درآمد، رشته تحصیلی، معدل تحصیلی و غیره را ذکر کرده‌اند (سنت جان و همکاران^۴، ۲۰۰۵). از این رو، هدف از اجرای این پژوهش، واکاوی نقش شهریه در تصمیمات تحصیلی دانشجویان است. برای دستیابی به این هدف دو پرسش مطرح شده است:

- مهم‌ترین ابعاد تصمیمات تحصیلی دانشجویان متأثر از شهریه کدام‌اند؟
- کدام تصمیم تحصیلی نسبت به سایر تصمیمات تحصیلی وزن و تأثیرپذیری بیشتری دارد؟

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

در این بخش، نخست در کنار پرداختن به عوامل متکثر در تصمیمات تحصیلی دانشجویان متأثر از شهریه، به وجوه اصلی تصمیم‌گیری، اطلاعات و زمان تصمیمات پرداخته می‌شود. سپس مهم‌ترین الگوهای تصمیم‌گیری تا به امروز نقد و تحلیل می‌شوند. در نهایت مهم‌ترین نظریات مربوط به نقش شهریه در تصمیمات تحصیلی دانشجویان بیان می‌شود.

وجه نخست، در باب موقعیت‌های تصمیم‌گیری، مهم‌ترین شاخص برای تعیین موقعیت تصمیم‌گیری وجود اطلاعات است. هر چقدر اطلاعات بیشتری موجود باشد وضعیت از عدم اطمینان به سمت اطمینان سوق پیدا می‌کند؛ ۱ اطمینان کامل: در این حالت تصمیم‌گیرنده نتایج حاصل از انتخاب را می‌داند؛ ۲ ریسک: در این حالت تصمیم‌گیرنده به طور کامل نمی‌داند نتیجه حاصل از این انتخاب چیست ولی احتمال آن را می‌داند؛ ۳ عدم اطمینان کامل: در این حالت تصمیم‌گیرنده نتیجه حاصل از انتخاب و احتمال وقوع آن را نمی‌داند (ملک جعفریان، ۱۳۹۲). در وجه دیگر، تصمیم‌گیری از منظر زمان، یک حادثه و یا واقعه و یا پیشامد نیست. یک فرایند است که نتایج آن در طول یک هفته، یک ماه و یا یک سال آشکار می‌شود. تصمیم‌گیری حاصل گردآوری اطلاعات گسسته‌ای است که در فواصل زمانی مختلف به واحد تصمیم‌گیرنده می‌رسد. مغز برای گرفتن تصمیم باید قابلیت‌های ترکیب و

1. Qasim et al
2. Alfattal
3. Migin et al
4. St. John et al

نگهداری این اطلاعات را داشته باشد. تعیین زمان برای گردآوری اطلاعات عمدتاً به مفاهیم و روند تصمیم‌گیری بستگی دارد. بنابراین زمان در اختیار برای تصمیم‌گیری عبارت است از فاصله زمانی معینی که بین لحظه احساس نیاز به تصمیم‌گیری تا زمان اتخاذ تصمیم عملاً صرف می‌شود. مقوله زمان در تصمیم‌گیری به چهار صورت مطرح می‌شود؛ (۱) اول بعد زمانی تصمیم که به نوعی به مدت تصمیم و چگونگی استفاده از زمان بازمی‌گردد؛ (۲) زمان به‌عنوان یک واسطه در میان اجزای مختلف تصمیم که در زمان‌های مختلف اتخاذ شود؛ (۳) زمان به‌عنوان یک منبع و عامل محتوایی که کوتاهی و یا محدود بودن آن می‌تواند تأثیر جدی بر تصمیم داشته باشد؛ و (۴) زمان به‌عنوان یک کالا که در تصمیم می‌تواند خود یک موضوع مهم باشد (رضائیان و همکاران، ۱۳۹۸). نکته شایان توجه است که سرمایه‌گذاری در آموزش عالی از دیدگاه دانشجویان در اتخاذ تصمیم در هر دو وجه مبهم است. در وجه نخست، اطلاعات دانشجویان هم نسبت به عوامل مؤثر در تصمیم‌گیری و هم اطلاعات از آینده بازار کاری مبهم است. از منظر زمان نیز همان‌گونه که پیداست سرمایه‌گذاری در آموزش عالی یک سرمایه‌گذاری بلندمدت با شرایط کاری نامعلوم است.

در کنار این وجوه، عوامل متعددی نظیر؛ یادگیری، جایگاه آموزش و توسعه سرمایه انسانی، اقتصاد خانواده و تصمیم‌گیری‌های مربوط به هدف‌های جمعی (آموزش فرزندان، وقف، ارث، تولید مردان در مقابل زنان، حواله پول)، تفاوت جنسیتی (شرایط مردان در مقابل زنان، مشارکت در بازار کار، علایق، توانمندی‌های ذاتی و غیره)؛ سازمان و مدیریت، علوم شناختی (فرایندهای شناختی و شواهد مربوط به محدودیت اطلاعاتی و محاسباتی) در تصمیم‌گیری تحصیلی دانشجویان اثر دارند (نادری، ۱۳۹۲) بر این اساس می‌توان الگوهای تصمیم‌گیری دانشجویان را به چهار دسته؛ الف) الگوی تصمیم‌گیری با عقلانیت محض؛ ب) الگوی تصمیم‌گیری با عقلانیت محدود؛ ج) الگوی تصمیم‌گیری با رویکرد رفتاری؛ ۴) الگوی تصمیم‌گیری با رویکرد شناختی، تقسیم‌بندی کرد.

الگوی تصمیم‌گیری با عقلانیت محض، در ادبیات تصمیم‌گیری، عقلانیت^۱ به استفاده منطقی از ابزار مناسب برای رسیدن به هدف‌های مطلوب گفته می‌شود. مدل‌های تصمیم‌گیری در چارچوب مفهوم عقلایی بودن در یک دامنه حداکثر عقلایی بودن (مدل انسان اقتصادی) تا حداقل عقلانی بودن (مدل انسان اجتماعی) تعریف و تبیین می‌شوند (مشیری و جلیلی، ۱۳۸۸). لیکن، در الگوهای تصمیم‌گیری متعارف یعنی الگوی تصمیم‌گیری با عقلانیت محض (متناسب با رفتار انسان عقلایی) و الگوی تصمیم‌گیری محدود (اطلاعات ناقص همراه با خطر و عدم اطمینان) مورد تحلیل و ارزیابی قرار می‌گیرند. در الگوی اول، با فرض اطلاعات کامل تصمیم‌گیری می‌کند بدون اینکه با نقصان

1. Rationality

اطلاعات و عدم تقارن آن مواجهه باشد. ترجیحات وی شفاف و به راحتی قابل رتبه‌بندی است و تنها محدودیت پیش روی وی منابع و امکانات است. بنابراین با رعایت محدودیت منابع انسان عقلایی به گونه‌ای تصمیم می‌گیرد که حداکثر پیامد برای وی حاصل شود (نادری، ۱۳۹۲). در نقد این الگوی تصمیم‌گیری، رفتار انسان‌ها عقلانی فرض می‌شود و در این فرض، رفتار واقعی به نوعی با رفتار عقلانی مترادف فرض می‌شود. این فرض گرچه ابزار تحلیلی قدرتمندی ارائه می‌کند اما با ساده‌سازی رفتار انسانی، پیچیدگی‌های رفتاری انسان و هنجارهای اخلاقی حاکم بر رفتار او را نادیده می‌گیرد و می‌تواند به تحلیل‌ها و سیاست‌گذاری‌های غیرواقعی بینانه‌ای منجر شود (منظور و طاهری، ۱۳۹۲).

الگوی تصمیم‌گیری با عقلانیت محدود، مبنای اصلی این الگو، بر تجدید نظر در مفهوم فرد اقتصادی و در نظر گرفتن تأثیر محیط بر انتخاب افراد است. همچنین، یک نکته مهم که در الگوی مرسوم عقلانیت محض نادیده گرفته می‌شود؛ یعنی هزینه‌های گردآوری اطلاعات (اگر در نظر گرفته شوند الگوی عقلانیت محض با تناقض روبه‌رو می‌شود)، در عقلانیت محدود لحاظ شده است. در نقاط مهم، عقلانیت شکست می‌خورد و در نتیجه یک عدم تطابق بین محیط تصمیم‌گیری و انتخاب تصمیم‌گیرنده وجود دارد (تیموری و همکاران، ۱۳۹۶) به سخنی دیگر، الگوی دوم مبتنی بر مقوله اطلاعات است. یعنی در واقعیت اطلاعات در اختیار افراد به طور اصولی کامل نیست. علاوه بر این، دریافت و نحوه پردازش اطلاعات یکی از عوامل مهم در شکل‌گیری افکار تصمیم‌گیران محسوب می‌شود که رفتار ایشان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بر این اساس، تصمیم‌گیران و عاملان اقتصادی برای تصمیم‌گیری‌های تخصیص منابع خود متناسب با الگوی قید شده، اطلاعات کامل را ندارند. همچنین، تصمیم‌گیری‌های تخصیص منابع به طور اصولی در شرایط تعاملی انجام می‌شود. میزان برخورداری از اطلاعات بین همه عاملان یکسان نیست، به این ترتیب مسائل مربوط به اطلاعات دست کم از دو ناحیه یعنی نقصان اطلاعات و عدم تقارن اطلاعات مطرح است (نادری، ۱۳۹۲). در نقد این الگو، به این نکته توجه داده می‌شود که در الگو به ویژگی‌های رفتاری (حالات روان‌شناختی) و شناختی (عملکرد مغز) در تصمیمات توجهی نمی‌شود. به عنوان یک بدیل و جایگزین، الگوی تصمیم‌گیری رفتاری مطرح شده است که این الگو به دنبال در نظر گرفتن تأثیر فرایندهای روان‌شناختی در تصمیم‌گیری است. امروزه، ایده رفتار کاملاً عقلایی سرمایه‌گذاران که همواره به دنبال حداکثر کردن مطلوبیتشان هستند در راستای توجیه رفتار و واکنش بازارها کافی نیست، بر این اساس، این الگو را می‌توان رویکردی دانست که دو فرض اصلی و محدودکننده رویکرد سنتی یعنی بیشینه‌سازی مطلوبیت مورد انتظار و عقلانیت کامل را کنار می‌گذارد. در این الگو، این ادعا مطرح می‌شود که

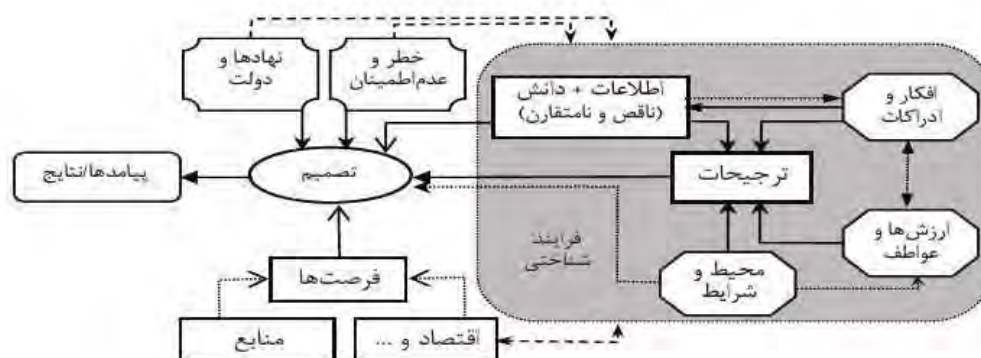
1. Bounded Rationality

برخی اوقات به منظور یافتن پاسخی برای معماهای تجربی موجود در حوزه مالی، ضروری است این احتمال را بپذیریم که گاهی برخی از عوامل اقتصادی کاملاً عقلایی رفتار نمی‌کنند (دارابی و همکاران، ۱۳۹۵). این الگوی تصمیم‌گیری نیز به دلیل پیچیدگی انسان و شبیه‌سازی رفتاری انسان در تصمیمات با انتقادات فراوانی همچون خطای انحراف رفتاری، خطای اعتماد به نفس کاذب^۱، داشتن دیدگاه محدود^۲، خطای فرافکنی (شاخص یا تعمیم‌دهی)^۳، دوری از تأسف و پشیمانی^۴ مواجه شده است (اسلامی بیدگلی و کردلوئی، ۱۳۸۸).

در الگوی تصمیم‌گیری با رویکرد شناختی، تصمیم‌گیری، یکی از مهم‌ترین کارکردهای شناختی است که مطالعات بسیار گسترده‌ای در مورد آن انجام گرفته است. بنابراین، تحلیل و چگونگی رفتارهای تصمیم‌گیری مستلزم مطالعه مغز انسان به مثابه پردازنده اطلاعات است که اساس و پایه کلیه تصمیم‌گیری‌ها را شکل می‌دهد (ساهی^۵، ۲۰۱۲). چراکه تصمیم‌گیری‌های اقتصادی نیز مستقیماً به کارکردهای مغز مربوط می‌شوند. این قبیل تفاوت‌ها، تصمیم‌گیری‌ها را نیز متأثر خواهند ساخت. یعنی ارزش‌ها و ترجیحات متفاوت هستند، نحوه اولویت‌بندی ترجیحات یکسان نیستند، نحوه مقابله با خطر و عدم اطمینان فرق دارند، بسیاری از تصمیم‌گیران داعیه حداکثرسازی منافع شخصی ندارند (نادری، ۱۳۹۲). نکته اساسی و تعیین‌کننده این است که این تفاوت‌ها به گونه‌ای است که در سطح کلان آن گونه که در نظریه اقتصادی متعارف فرض شده همدیگر را خنثی نمی‌کنند بلکه به سمت و جهت خاصی تورش دارند. ضمن اذعان به متفاوت بودن انتظارات، بسته به شرایط و به‌ویژه آگاهی‌ها و توانمندی‌های شناختی و فراشناختی، انتظارات نیز تغییر زیادی پیدا می‌کنند که این مهم در چارچوب خصیصه‌های اساسی رویکرد شناختی قرار می‌گیرد. همچنین توانایی افراد در کسب، ذخیره‌سازی، تحلیل، ارزیابی، کاربست و انتقال اطلاعات، دانش، مهارت و تخصص از لحاظ توانایی‌های مغزی بسیار متفاوت است که به سهم خود پیچیدگی‌های واکاوی مسائل را از ناحیه ناهمسانی‌ها و ناهمگنی‌های مورد بحث که درونی هستند به شدت زیاد می‌کند. تفاوت در توانایی‌های مغزی ناشی از کارکردهای متفاوت قسمت‌ها یا قطعات مختلف مغز انسانی است (نادری، ۱۳۹۷). نادری (۱۳۹۲) در مطالعه‌ای شمای کلی از مؤلفه‌ها و فرایندهای تصمیم‌گیری شناختی ارائه کرده که در شکل (۱) بازنمایی شده است؛

1. Over confidence
2. Narrow Framing (Narrow Minding)
3. Representativeness
4. Regret Avoidance
5. Sahi

شکل (۱) شمای کلی از مؤلفه‌ها و فرایندهای تصمیم‌گیری شناختی

منبع: نادری (۱۳۹۲)

شکل بالا نشان می‌دهد که عوامل متعددی در سطوح مختلف بر ترجیحات افراد در تصمیم‌گیری وجود دارند که در فرایند تصمیم‌گیری شناختی می‌بایست مورد توجه قرار گیرند. به‌طورکلی، مغز از سه پاره کالبد شناختی تشکیل شده است که هر پاره آن مانند لایه‌های پیاز بر روی هم قرار گرفته‌اند که فرایندهای پیچیده تصمیم‌گیری‌های تحلیلی، در لایه خارجی؛ انگیزه‌ها، هیجان‌ها، واکنش‌های عاطفی در لایه میانی و فرایندهای فیزیولوژیکی مربوط به ادامه حیات فرد، در لایه درونی آن انجام می‌گیرد. لایه خارجی مغز را قشر مخ (کورتکس^۱) می‌گویند که در مرکز پشتیبانی مغز و هدایت‌کننده کارکردهای عملیاتی و کنترلی بدن است (قشر مخ قشر پیش‌پیشانی نام دارد). قشر پیش‌پیشانی درگیر تفکر انتزاعی، برنامه‌ریزی، محاسبه، یادگیری و تصمیم‌گیری‌های استراتژیک است. جزء دیگر مغز دستگاه کناره‌ای (لیمبیک سیستم^۲)، محرک هیجان و منبع انگیزش از جمله ترس و برانگیختگی است. جزء سوم مغز، میان مغز است که تنظیم فرایندهای فیزیولوژیکی حیات از جمله تنفس و هشیاری و ضربان قلب را بر عهده دارد. این سه لایه که گذرگاه‌های نورونی هستند نقل و انتقال اطلاعات در مغز را انجام می‌دهند. از این میان، دو گذرگاه مالی با تصمیم‌گیری مالی در ارتباط هستند (شلیله، ۱۳۹۰).

در فرایند اول تصمیم‌گیری متداول دو مرحله وجود دارد: مرحله چارچوب و ویرایش^۳ و مرحله ارزیابی تصمیم‌گیری است (کاهنمان و تورسکی^۴، ۱۹۷۹). مرحله اول شامل تجزیه و تحلیل اولیه مسئله تصمیم‌گیری است که مواردی همچون: چه اقداماتی یا گزینه‌هایی می‌تواند وجود داشته باشند؟

1. Cortex
2. Systema limbicum
3. Framing and editing
4. Kahneman & Tversky

شرایط احتمالی مربوطه و نتایج را شامل می‌شود. در این مرحله به نحوه ارائه مشکل، هنجارها، عادات و انتظارات مختلف شخصی توجه می‌شود. در مرحله بعدی گزینه‌های مختلف ارزیابی می‌شوند و سپس گزینه‌ای که بالاترین ارزش ادراک شده را دارا باشد اتخاذ می‌شود (گودک و همکاران^۱، ۲۰۱۵). تصمیم‌گیرندگان در فرایند تصمیم‌گیری در مورد نتایج مورد انتظار و متنوع از حساب‌های ذهنی^۲ در ارزیابی انتخاب گزینه‌های مختلف تصمیم‌گیری استفاده می‌کنند. حساب ذهنی به‌عنوان یک چارچوب نتیجه‌ای مفهوم‌پردازی می‌شود که: (۱) مجموعه نتایج اولیه و ترکیب آنها را که به‌طور مشترک ارزیابی می‌شوند؛ (۲) یک نتیجه مرجع بی‌طرف و هنجاری در نظر گرفته می‌شود. از این نقطه مرجع برای تعیین وضع موجود استفاده می‌شود. تصمیم‌گیرندگان از چنین حساب‌های ذهنی برای ردیابی محل پرداخت پول خود و تحت کنترل نگه‌داشتن هزینه‌هایشان استفاده می‌کنند (تالر^۳، ۱۹۹۹). حساب‌های ذهنی می‌توانند در سه حالت؛ حداقلی^۴، موضعی^۵ یا جامع^۶ باشد. حساب‌های ذهنی حداقلی فقط تفاوت بین گزینه‌ها و نادیده گرفتن ویژگی‌های آنها را به اشتراک می‌گذارد. حساب‌های موضعی عواقب انتخاب‌های احتمالی را به سطح مرجع تعیین شده با توجه به زمینه تصمیم‌گیری مرتبط می‌سازد. حساب‌های جامع شامل همه عوامل دیگر از جمله دارایی فعلی، درآمد پیش‌بینی شده در آینده و نتایج احتمالی سایر سرمایه‌گذاری‌ها را در نظر می‌گیرد (همان).

نظریات مرتبط با نقش شهریه در تصمیمات تحصیلی دانشجویان به شرح زیر است: (۱) نظریه سرمایه انسانی^۷؛ در این نظریه فرض می‌شود که افراد عقلانی رفتار می‌کنند و از انتخاب خود آگاه هستند اگرچه ممکن است نتوانند هزینه‌ها و مزایای مدرک دانشگاهی را به‌طور کامل در آینده پیش‌بینی کنند اما گزینه‌ای را انتخاب می‌کنند که حداکثر مطلوبیت [درآمدی و غیر درآمدی] را برای آنها به ارمغان آورد. به‌طور کلی در این نظریه، افراد با در نظر داشتن مزایای تحصیلات دانشگاهی از درآمدهای فعلی خود صرف نظر می‌کنند تا در آینده با کسب توانمندی بیشتر میزان درآمد خود را ارتقا بخشند (گلدریک راب و همکاران^۸، ۲۰۰۹). چراکه تحصیلات دانشگاهی علاوه بر مزایای پولی، آثار غیرپولی فراوانی نیز برای افراد در بردارد (گورسمن^۹، ۲۰۰۶). از جمله مطالعاتی که به نظریه سرمایه انسانی در شهریه اشاره داشته‌اند می‌توان به چاکرابارتی و همکاران^{۱۰} (۲۰۲۳)؛ چاکرابارتی و همکاران (۲۰۲۰)؛ فوس

1 Et al. Godek

2. Mental Accounts

3. Thaler

4. Minimal

5. Topical

6. Comprehensive

7. Human Capital Theory

8. Goldrick-Rab et al

9. Grossman

10. Chakrabarti et al

و همکاران^۱ (۲۰۱۷) و کپل^۲ (۲۰۱۹) اشاره کرد؛ (۲) نظریه انتخاب منطقی^۳ (بیکر^۴، ۱۹۷۶)؛ این نظریه توضیحی در باب نقش شهریه در تصمیمات تحصیلی دانشجویان در زمینه امور مالی فراهم می‌آورد تصمیمات مالی دانشجویان را به‌عنوان روشی برای تجزیه و تحلیل هزینه-فایده توضیح می‌دهد. از این منظر، با بالا رفتن هزینه‌های پولی و شخصی دانشگاه، مزایا باید به‌طور متناسب با آن با در نظر داشتن فرصت‌های بازار کار برای جذب افزایش یابد. هزینه‌های پولی با هزینه‌های مستقیم (مانند شهریه و کتاب) و هزینه‌های فرصت ازدست‌رفته تعیین می‌شوند (داوود، ۲۰۰۴). از جمله مطالعاتی که به نظریه انتخاب منطقی و شهریه پرداخته‌اند می‌توان به اسپینوزا و همکاران^۵ (۲۰۲۳)؛ وبر و برنز^۶ (۲۰۲۱)؛ کانن^۷ (۲۰۱۹) و هالباک^۸ (۲۰۱۷) اشاره کرد.

(۳) نظریه اقتصاد شناختی؛ سیر تاریخی رویکرد اقتصاد از کلاسیک تا اقتصاد شناختی در ارتباط با تصمیمات (ساهی، ۲۰۱۲) در شکل (۲) آمده است.

شکل (۲) سیر تاریخی رویکرد اقتصاد از کلاسیک تا اقتصاد شناختی در ارتباط با تصمیمات تحصیلی دانشجویان و شهریه

منبع: ساهی (۲۰۱۲)

بر اساس شکل (۲) سیر تحولات به چهار دوره دسته‌بندی شده‌اند. در دوره اول، سال ۱۹۵۲ تئوری مارکوتینز و توسعه استاندارد مالی بیان شد. در این دوره تمایل به ساده‌سازی ذهن برای درک محیط

1. Fos
2. Capelle
3. Rational choice theory
4. Becker
5. Espinoza et al
6. Webber & Burns
7. Conn
8. Holbeck

بود. در دوره بعدی ۱۹۶۰ مالی نئوکلاسیک و شکستن مفروضات تئوری استاندارد مالی به دلیل ناتوانی مدل در پیش‌بینی عملکرد مطرح شد. دوره سوم، ۱۹۸۰ بود که مالی رفتاری بر پایه اصول روان‌شناسی و سایر علوم اجتماعی ارائه شد. به دلیل نادیده گرفتن علوم رفتاری و روان‌شناسی کنار گذاشته شد و در دوره چهارم و آخرین دوره، از سال ۲۰۰۵ به بعد مالی عصبی بر اساس مطالعات انجام شده روی مغز انسان به دلیل دشواری پیش‌بینی رفتار تصمیم‌گیرندگان پدید آمد.

براسینو-ماسکرا^۱ (۲۰۲۳) ضمن بررسی عوامل مؤثر بر سیاست‌های شهریه مقیم ایالتی برای مهاجران جوان غیرقانونی در ایالات متحده آمریکا به این نتیجه رسید که تحرک اجتماعی و مسیر قانونی تا حد زیادی به دسترسی مهاجران جوان غیرقانونی به آموزش عالی بستگی دارد که این امر نیز به شدت به فرایندهای دیوان‌سالاری درون و بیرون دانشگاه و وضعیت متفاوت ایالات، به عنوان زمینه بهره‌مندی از مزایای پرداخت شهریه مقیم در ایالت وابسته است. لی و همکاران^۲ (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای با عنوان «بررسی تمایل دانشجویان ویتنامی در مقطع کارشناسی برای پرداخت هزینه تحصیلات عالی تحت شرایط به اشتراک هزینه‌ها و سهمیم شدن در تأمین هزینه‌ها» به این نتیجه دست یافتند که دانشجویان تمایل زیادی به پرداخت هزینه برای تحصیلات عالی دارند این امر نشان‌دهنده تمایل آنها به پرداخت هزینه برای کلاس‌های اضافی علاوه بر شهریه دانشگاه‌ها است. یافته‌های این مطالعه همچنین نشان داد که عواملی همچون سال تحصیلی دانشجوی، رشته تحصیلی، درآمد شخصی یا دریافت کمک دولتی، وضعیت اقتصادی خانواده و عوامل مرتبط با تحصیل بر دیدگاه دانشجویان در مورد پرداخت هزینه برای آموزش عالی (شامل شهریه و هزینه کلاس‌های اضافی) تأثیر می‌گذارد. وبر و برنز (۲۰۲۲) در پژوهشی با عنوان «قیمت دسترسی: بدهی دانشجوی دانش‌آموخته برای دانشجویان رنگین‌پوست از ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶» به این نتیجه رسیدند که دانشجویان دانش‌آموخته سیاه‌پوست آفریقایی آمریکایی و اسپانیایی تبار بیش از دانشجویان سایر نژادها وام گرفته‌اند و بیشترین درصد افزایش را در وام‌گیری از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶ تجربه کرده‌اند. میزان بدهی به‌طور معمول برای همه دانشجویان دانش‌آموخته در مؤسسات خصوصی در مقایسه با مؤسسات دولتی بیشتر بوده است، بیشترین بدهی به سیاه‌پوستان آمریکایی و آفریقایی تبار در برنامه‌های خصوصی تحمیل شده است. بلیمر و همکاران^۳ (۲۰۲۱) در تحقیقی با عنوان «انعکاس افزایش شهریه در وام گرفتن دانشجویان، پیشرفت تحصیلی و مالکیت خانه در آمریکا پس از رکود» به این نتیجه رسیدند که با افزایش شهریه، دانشجویانی که تحت تأثیر شوک شهریه قرار گرفته‌اند از تحصیل انصراف نداده‌اند بلکه زیر بار بدهی

1. Briceno-Mosquera
2. Le et al
3. Bleemer et al

بیشتری رفته‌اند. با افزایش میزان شهریه و بدهی دانشجویان به کاهش شدید میزان مالکیت مسکن دانشجویان در مناطق حومه‌ای و شهری، به‌ویژه در شمال شرق و غرب ایالات متحده منجر شده است. انگو و چو^۱ (۲۰۲۱) در تحقیقی با عنوان «تأثیر شهریه ایالت در تصمیم ثبت‌نام دانشجویان بین‌المللی» به این نتیجه دست یافتند که سیاست دانشگاه‌های ایالتی مینه‌سوتا که به دانشجویان بین‌المللی اجازه می‌دهد معادل شهریه داخلی را پرداخت کنند، ۳۸۵ دانشجوی بین‌المللی جدید را در سال اول این سیاست به ایالت جذب کرده بود. همچنین میزان ثبت‌نام دانشجویان داخلی تغییری نکرده بود. این نتیجه نشان می‌دهد که این سیاست به افزایش درآمد خالص این دانشگاه منجر شده بود. کانسکی و همکاران^۲ (۲۰۲۱) در پژوهشی با عنوان «سیستم‌های پشتیبانی دانشجویی و شهریه در منظر مقایسه‌ای با بررسی رابطه بین سخاوت و درجه هدف قرار دادن حمایت از دانشجویان در ۲۱ کشور سازمان همکاری و توسعه اقتصادی^۳» به این نتیجه رسیدند که حمایت دانشجویی در کشورهایی که مزایا را بر دانشجویان خانواده‌های کم‌درآمد متمرکز می‌کنند، سخاوتمندانه‌تر است. لوکاس و همکاران^۴ (۲۰۲۰) تحقیقی با عنوان «تأثیر افزایش شهریه در تصمیم ثبت‌نام و نیت ماندگاری دانشجویان سال اول» اجرا کردند. این پژوهش با روش کیفی صورت گرفته و نتایج مؤید این نکته بود مسائل مالی مهم‌ترین عامل مؤثر در تصمیم تحصیلی دانشجویان برای انتخاب دانشگاه (ثبت‌نام) و ماندگاری است. گریمز و لین^۵ (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان «برآورد کسب شهریه پذیرش دانشجویان: مورد یک مؤسسه کارشناسی ارشد فراگیر منطقه‌ای» به این نتیجه رسیدند که دانشجویان سال اول نسبت به سایر دانشجویان مقطع کارشناسی به‌طور کلی نسبت به تغییرات شهریه حساس‌تر هستند. انتظار می‌رود افزایش یک درصدی در شهریه به کاهش ثبت‌نام دانشجویان سال اول بین ۱/۱۹ تا ۱/۲۹ درصد منجر شود. کواسی آگیمن و همکاران^۶ (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان بودجه آموزش عالی و دسترسی دانشجویان در جنوب جهان به این نتیجه رسیدند که دانشگاه‌های دولتی در آفریقای جنوبی و غنا به منابع جایگزین مانند هزینه‌های دانشجویان بین‌المللی و زبان‌آموزان غیرسنتی برای افزایش قدرت مالی خود متکی هستند، اما به دلیل فشار مالی که با رشد تعداد دانشجویان داخلی همراه است، این میزان ناکافی است.

نادری و فولادی (۱۳۹۰) در پژوهشی به تحلیل تطبیقی پیشرفت تحصیلی دانشجویان نوبت اول و دوم کارشناسی ارشد علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه تهران پرداختند و به این نتیجه رسیدند که

1. Ngo & Cho
2. Czarniecki et al
3. OECD
4. Lucas et al
5. Grimes & Lin
6. Kwasi-Agyema et al

تفاوت معنی‌داری بین رتبه کنکور کارشناسی ارشد دو گروه نوبت اول و دوم وجود دارد و دانشجویان نوبت دوم به لحاظ رتبه کنکور ضعیف‌تر از دانشجویان نوبت اول هستند، اما معدل دو گروه بعد از سه ترم نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین عملکرد دو گروه وجود ندارد و دانشجویان نوبت دوم توانسته‌اند عقب‌ماندگی علمی خود را جبران کنند. نوه‌ابراهیم و عزیززی (۱۳۹۱) در پژوهشی با بررسی رابطه بین وضعیت اجتماعی و اقتصادی دانشجویان شبانه با ادراک آنها از سرمایه‌گذاری در تحصیلات تکمیلی به این نتیجه رسیدند که بین وضعیت اجتماعی و اقتصادی دانشجویان شبانه و ادراک از مناسب بودن شهریه تحصیلات تکمیلی و ادراک از مناسب بودن سیاست‌های حمایتی رابطه معنی‌داری وجود داشت. بین وضعیت اجتماعی و اقتصادی دانشجویان شبانه و سه متغیر: ۱. ادراک از درآمدهای آتی پولی، ۲. ادراک از درآمدهای آتی غیر نقدی و ۳. تمایل به دریافت وام، رابطه معنی‌داری وجود نداشت. احمدی و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهشی با عنوان «داده‌کاوی دانشجویان انصرافی دانشگاه تهران با تمرکز بر حفظ دانشجویان شهریه‌پرداز (جلوگیری از رویگردانی مشتری)» دریافتند که ترم اول و دوم (به‌ویژه ترم اول در دوره سنی ۳۱-۲۴ سال) را به‌منزله پرخطرترین دوره زمانی، دانشجویان ارشد را مستعدترین مقطع و دوره شبانه را پرخطرترین دوره تحصیلی برای انصراف دانشجوی (روی‌گردانی مشتری) شناسایی کردند. در جمع‌بندی پیشنهادی، مطالعات ملی و بین‌المللی در این زمینه به‌صورت منفرد انجام گرفته است. در این پژوهش با رویکرد فراترکیب با تولید یافته‌های جامع‌تر در زمینه موضوعی از طریق نگرش نظام‌مند به یافته‌های مطالعات انجام‌گرفته در این قلمرو آنها گردآوری، ادغام و تفسیر شدند. بنابراین زمینه تحلیلی عمیق‌تری را برای شناخت نقش شهریه در تصمیمات تحصیلی دانشجویان ارائه می‌کند. همچنین، در ادامه با استفاده از فن تحلیلی آنتروپی مشخص شده است کدام تصمیم تحصیلی نسبت به سایر تصمیمات تحصیلی از وزن و اولویت بیشتری برخوردار بوده است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی است. از نظر ماهیت داده‌ها از نوع کیفی است. این پژوهش کیفی با راهبرد فراترکیب سندلوسکی و باروسو^۱ (۲۰۰۶) تدوین شده است. فراترکیب با فراهم کردن نگرشی نظام‌مند برای پژوهشگران از طریق ترکیب پژوهش‌های کیفی مختلف به کشف موضوعات و استعاره‌های جدید و اساسی می‌پردازد و با این روش، دانش فعلی را ارتقا می‌دهد و دید جامع و گسترده‌ای را در زمینه مسائل به وجود می‌آورد (کمالی، ۱۳۹۶). بنابراین در مرحله نخست، پرسش اول پژوهش (مهم‌ترین ابعاد تصمیمات تحصیلی دانشجویان متأثر از شهریه کدام‌اند؟) طراحی شد. در

1. Sandelowski & Barroso

مرحله دوم، از راهبرد جستجوی مرور نظام‌مند^۱ استفاده شد. بر این اساس، کلیدواژه‌های تخصصی پژوهش؛ دانشجویان و شهریه^۲، حساسیت رفتاری دانشجویان و شهریه^۳، واکنش دانشجویان و شهریه^۴، شهریه و کمک مالی دانشجویان^۵، تصمیمات مالی دانشجویان^۶، شهریه و نرخ ثبت‌نام دانشگاه^۷ در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی (ساینس دایرکت^۸، اسپرینگر^۹، ویلی آن‌لاین^{۱۰}، اریک^{۱۱}، سیج^{۱۲}، امرالد^{۱۳}) در بازه زمانی (۱۹۹۰-۲۰۲۲) جستجو به عمل آمد. مرحله سوم، جستجو و انتخاب مقاله‌های مناسب بود. بدین منظور، به دلیل منتخب بودن مقاله‌ها به روش نمونه‌گیری همراه با داوری (قضاوتی^{۱۴}) از میان مطالعات انجام‌گرفته، مقاله‌هایی برگزیده شدند. به سخنی روشن‌تر، مقاله‌ها به گونه‌ای هدفمند و همسو با چارچوب مطالعاتی برگزیده شدند که به‌عنوان راهبرد دست‌چین (یا توت‌چینی)^{۱۵} نیز در مطالعات فراترکیب شناخته می‌شود (فینفگلد-کونت و جانسون^{۱۶}، ۲۰۱۳، ۵). بر این اساس، در نهایت ۷۷ مطالعه منتخب گزینش و تحلیل شدند. فهرست مطالعات به انضمام کد آنها در پاورقی مقاله آمده است. در جدول (۲) به ویژگی‌های کتاب‌شناختی مطالعات منتخب اشاره شده است.

جدول (۲) ویژگی‌های کتاب‌شناختی مطالعات منتخب

محل انتشار	سال انتشار	عنوان مقاله	نویسنده / نویسندگان	کد مقاله
علوم منطقه‌ای و اقتصاد شهری	۲۰۱۴	شهریه در ایالت برای مهاجران غیرقانونی و تأثیر آن بر ثبت نام در کالج، هزینه‌های شهریه، کمک مالی دانشجویی و بدهی	آمودو-دورانتس و اسپاربر	۱
پژوهش در آموزش عالی	۱۹۹۳	تأثیر قیمت‌ها بر ماندگاری دانشجویان فارغ‌التحصیل	آندریو و سنت‌جان ^{۱۷}	۲
مطالعات در آموزش عالی	۲۰۱۷	رویکرد دانشجو به‌عنوان مصرف‌کننده در آموزش عالی و اثرات آن بر عملکرد تحصیلی	بانس و همکاران ^{۱۸}	۳

1. Systematic review
2. Students and tuition
3. Student Behavioral Sensitivity and Tuition
4. Student response and tuition
5. Tuition and financial aid students
6. Student financial decisions
7. University tuition and enrollment rates
8. Science Direct
9. Springer
10. Wiley Online Library
11. ERIC
12. Sage Journals
13. Emerald
14. Judgmental Sampling
15. Berry picking strategies
16. Finfgeld-Connett & Johnson
17. Andrieu & St John
18. Bunce et al

مقاله کد	نویسنده / نویسندگان	عنوان مقاله	سال انتشار	محل انتشار
۴	کریستی ^۱	شهریه، امور مالی دانشجو و دسترسی از دیدگاه اقتصاددان	۲۰۰۴	دانشگاه رجینا
۵	هلر	پاسخ به قیمت دانشجو در آموزش عالی	۱۹۹۷	مجله آموزش عالی
۶	کلارک و همکاران ^۲	ما هرگز از این بدهی‌ها فرار نخواهیم کرد: تجربیات دوره کارشناسی بدهی، درآمد مشروط وام و شهریه افزایش می‌یابد	۲۰۱۹	مجله آموزش تکمیلی و عالی
۷	کوشال و همکاران ^۳	شهریه در مؤسسات اعطای دکترا: مدل عرضه و تقاضا	۱۹۹۴	اقتصاد آموزش
۸	لسلی و بریکمن	پاسخ به قیمت دانشجو در آموزش عالی	۱۹۸۷	مجله آموزش عالی
۹	هلر	قیمت شهریه و مشارکت در آموزش عالی در کلرادو	۲۰۰۷	المپیا
۱۰	سینگل و استون	پل برای چه کسانی عوارض دارد: پاسخ شهریه دانشگاه به کمک‌های مالی فدرال	۲۰۰۷	بررسی اقتصاد آموزش
۱۱	کنگر و ترنر	تأثیر شهریه بر موفقیت دانشجویان غیرقانونی	۲۰۱۵	دانشگاه مریلند
۱۲	نیل	تأثیر شهریه بر کار دانشجویان در کانادا	۲۰۰۶	دانشگاه ویلفرد لوریر
۱۳	هامبر	آیا هزینه‌های تحصیل بر رفتار ثبت نام تأثیر می‌گذارد؟ شواهدی از یک «آزمایش طبیعی» در آلمان	۲۰۱۲	بررسی اقتصاد آموزش
۱۴	لی و همکاران	بررسی تمایل دانشجویان ویتنامی در مقطع کارشناسی برای پرداخت هزینه تحصیلات عالی تحت شرایط اشتراک هزینه	۲۰۲۲	آینده سیاست در آموزش
۱۵	آلن و ولنیاک	بررسی تأثیرات افزایش شهریه بر تنوع نژادی/قومی در کالج‌ها و دانشگاه‌های دولتی	۲۰۱۹	پژوهش در آموزش عالی
۱۶	بنیتو و همکاران	شهریه و تلاش دانشجویان در دانشگاه	۲۰۱۸	بررسی اقتصاد آموزش
۱۷	کارترو و کاری	استفاده از رفتار انتخاب دانشجو برای تخمین کشش شهریه در آموزش عالی	۲۰۱۱	مجله مدیریت بازاریابی
۱۸	داویس و همکاران ^۴	بررسی پاسخ دانشجویان به افزایش سقف شهریه احتمالی در کالج کاسپر	۲۰۱۵	مجله پژوهش و کاربرد کالج در جامعه
۱۹	داتروویچ و باریلا ^۵	شهریه غیر مقیم و ثبت نام در آموزش عالی: پیامدهای قیمت شهریه	۲۰۰۵	اقتصاد آموزش
۲۰	هیث و تاگمن	تأثیر سطح شهریه و کمک‌های مالی بر تقاضای مدارک پایانه کارشناسی و پیشرفته	۱۹۸۷	بررسی اقتصاد آموزش
۲۱	گودک و همکاران	تأثیر افزایش شهریه بر تصمیمات دانشجویان بازرگانی	۲۰۱۵	مجله آموزش برای کسب و کار
۲۲	ساء ^۶	تأثیر هزینه‌های تحصیل بر برنامه‌های کاربردی و حضور در دانشگاه: شواهدی از انگلستان	۲۰۱۴	مؤسسه مطالعات کار

1. Christie
2. Clark et al
3. Koshal et al
4. Davis et al
5. Dotterweich & Baryla Jr
6. Sa

مقاله کد	نویسنده / نویسندگان	عنوان مقاله	سال انتشار	محل انتشار
۲۳	واسیغ و حمزه	آزمون حساسیت ثبت نام دانشجویان با توجه به شهریه در یک مؤسسه آموزش عالی	۲۰۰۴	پیشرفت‌های بین‌المللی در تحقیقات اقتصادی
۲۴	شین و میلتن	پاسخ دانشجویان به افزایش شهریه توسط رشته‌های دانشگاهی: زمینه‌های تجربی برای سیاست شهریه مرتبط با هزینه	۲۰۰۸	مجله آموزش عالی
۲۵	بروکمایر و ویگر ^۱	اثرات شهریه بر انتقال از دبیرستان به دانشگاه در آلمان	۲۰۱۴	بررسی اقتصاد آموزش
۲۶	مونکس	نقش شهریه، سیاست‌های کمک‌های مالی و نتایج دانشجویی بر میانگین بدهی دانشجویان	۲۰۱۲	دانشگاه کرنل
۲۷	رلفا	تأثیر شهریه بر تقاضاها و انتظارات دانشجویان: شواهد از مطالعات موردی چهار دانشگاه	۲۰۰۱	مؤسسه ملی تحقیقات اقتصادی و اجتماعی
۲۸	پنگ و یانگ ^۲	تقسیم زمان بین کار و تحصیل: آیا شهریه یک عامل است؟	۲۰۱۰	مجله آموزش عالی کانادا
۲۹	آکینوومی ^۳	هزینه تحصیل به‌عنوان عامل تعیین‌کننده تقاضای ثبت نام در مقطع کارشناسی ارشد در دانشگاه‌های نیجریه	۲۰۰۷	مجله تحقیقات آموزشی و سیاست آفریقای شرقی
۳۰	چن	هزینه‌های کالج، ثبت نام دانشجویی سال اول و کیفیت دانشجو: شواهدی از یک دانشگاه دولتی شهری	۲۰۱۶	مجله بین‌المللی فناوری اطلاعات و آموزش
۳۱	کلندر	دسترسی به آموزش عالی در بریتانیا: تأثیر هزینه‌های تحصیل و کمک‌های مالی	۲۰۰۶	انتشارات اشپرینگر
۳۲	آتواهنه ^۴	تأثیر سیاست «پرداخت شهریه» بر نرخ ماندگاری و فارغ‌التحصیلی در دانشگاه غنا	۲۰۱۲	مجله پژوهش، تئوری و عمل
۳۳	دمورانویل و اودانل ^۵	کشش قیمت هزینه‌های شهریه هر ساعت اعتبار و تأثیر آن بر نرخ‌های فارغ‌التحصیلی چهار ساله	۲۰۰۱	مجله بازاریابی برای آموزش عالی
۳۴	دیتریش و گرر ^۶	اثرات شهریه بر تصمیم برای آموزش عالی: شواهدی از یک آزمایش سیاست آلمان	۲۰۱۲	بولتن اقتصاد
۳۵	سولیستیو و سوئگو ^۷	تأثیر تغییر شهریه بر دانشجویان جدیدالورود دانشگاه	۲۰۱۸	مجله بین‌المللی اقتصاد، بازرگانی و تحقیقات مدیریت

1. Bruckmeier & Wigger
2. Peng & Yang
3. Akinwumi
4. Atuahene
5. DeMoranville & O'Donnell
6. Dietrich & Gerner
7. Sulistiyo & Soegoto

مقاله کد	نویسنده / نویسندگان	عنوان مقاله	سال انتشار	محل انتشار
۳۶	دوونگر و همکاران	آیا هزینه‌های تحصیل بر تحرک متقاضیان دانشگاه تأثیر می‌گذارد؟ شواهدی از یک آزمایش طبیعی	۲۰۱۲	بررسی اقتصاد آموزش
۳۷	کای و کیویستوا ^۱	هزینه‌های تحصیل برای دانشجویان بین‌المللی در فنلاند: از اینجا به کجا بروید؟	۲۰۱۳	مجله مطالعات آموزش بین‌المللی
۳۸	نگوین و سرنا	دسترسی یا مانع؟ قوانین شهریه و هزینه برای دانشجویان غیرمجاز در سراسر ایالات متحده	۲۰۱۴	مجله راهبردها، مسائل و ایده‌های آموزشی
۳۹	فریکی	شهریه، امور مالی دانشجویی، و پیشرفت دانشجویی: شواهدی از افزایش متفاوت در شهریه‌ها	۲۰۱۸	مجله سرمایه انسانی
۴۰	هاورانک و همکاران	هزینه‌های تحصیل و ثبت نام دانشگاه: تحلیل متا رگرسیون	۲۰۱۸	بولتن اقتصاد و آمار آکسفورد
۴۱	هملت و مارکوتی	تأثیر شهریه بر ثبت نام در کالج‌ها و دانشگاه‌های دولتی	۲۰۱۱	ارزشیابی آموزشی و تحلیل خط مشی
۴۲	کرکولیت و نوول	یارانه‌های دولتی، شهریه و انتخاب‌های دانشگاه‌های دولتی برای پذیرش و نرخ ماندگاری در مقطع کارشناسی در ایالات متحده آمریکا	۲۰۱۴	اقتصاد آموزش
۴۳	بردلی و میگالی ^۲	تأثیر اصلاح شهریه بر خطر انصراف از دانشگاه در انگلستان	۲۰۱۵	دانشگاه لنکستر
۴۴	جورج جکسون و همکاران	دانشجویان مهندسی کم‌درآمد: در نظر گرفتن کمک‌های مالی و شهریه افتراقی	۲۰۱۲	مجله کمک‌های مالی دانشجویی
۴۵	مولین و همکاران ^۳	هزینه‌های تحصیل و جداسازی اجتماعی: درس‌هایی از یک آزمایش طبیعی در دانشگاه پاریس ۹-دوفین	۲۰۱۶	اقتصاد کاربردی
۴۶	نیل	شهریه و تقاضای مکان‌های دانشگاهی	۲۰۰۹	بررسی اقتصاد آموزش
۴۷	نیل	افزایش اشتغال دانشجویی: نقش شهریه	۲۰۱۵	اقتصاد آموزش
۴۸	لانگ و همکاران ^۴	آیا سطح شهریه بر حفظ و فارغ‌التحصیلی دانشجویان تأثیر می‌گذارد؟	۲۰۰۹	انجمن کانادایی برای مطالعه آموزش عالی
۴۹	الک و همکاران	تأثیر شهریه بر ثبت نام دانشجویان و انتخاب مکان مهاجرت بین منطقه‌ای، اثرات مرزی و تفاوت‌های جنسیتی	۲۰۱۳	دانشگاه بوخوم
۵۰	چانگ	ترجیحات کالج دانشجویان در پاسخ به تغییرات شهریه	۲۰۱۷	شبکه تحقیقات علوم اجتماعی
۵۱	دیکسون و پیندر ^۵	آیا مزایای شهریه در ایالت بر ثبت نام افراد غیر شهروند تأثیر می‌گذارد؟ شواهد از دانشگاه‌های تگزاس	۲۰۱۳	بررسی اقتصاد آموزش

1. Cai & Kivistö
2. Bradley & Migaly
3. Moulin et al
4. Lang et al
5. Dickson & Pender

محل انتشار	سال انتشار	عنوان مقاله	نویسنده / نویسندگان	کد مقاله
مجله تحقیقات آموزشی بریتانیا	۲۰۱۳	تأثیر شهریه بر تحرک دانشجویان انگلستان و ایرلند به‌عنوان یک آزمایش طبیعی	واکلینگ و جیفرس ^۱	۵۲
اقتصاد تجربی	۲۰۱۳	تأثیر کمک‌های مالی عمومی بر ترک تحصیل و تکمیل تحصیلات دانشگاهی: شواهدی از اصلاح کمک‌های مالی دانشجویی	آرنت ^۲	۵۳
مجله آموزش عالی	۲۰۰۸	کمک‌های مالی و ترک تحصیل دانشجویان در آموزش عالی: رویکرد پژوهشی ناهمگن	چن	۵۴
پژوهش در آموزش عالی	۲۰۰۸	بررسی اثرات کمک‌های مالی بر شکاف ریسک ترک تحصیل دانشجویان بر اساس سطح درآمد	چن و دژاردین ^۳	۵۵
مجله اقتصاد فرهنگ و جامعه	۲۰۲۱	تأثیر افزایش شهریه بر نرخ انصراف از برنامه پرستاری	استویانوا و گورانوا ^۴	۵۶
مقالات کار اقتصاد	۲۰۱۸	تأثیر شهریه‌های افتراقی بر ترک تحصیلات عالی: طراحی ناپیوستگی رگرسیونی	مونتالوو ^۵	۵۷
روانشناسی موسیقی	۱۹۹۸	پیش‌بینی‌کننده‌های پیشرفت و ترک تحصیل در شهریه موسیقی	هالام	۵۸
تحقیقات علوم اجتماعی	۲۰۱۴	چگونه ایالت‌ها می‌توانند نرخ ترک تحصیل برای جوانان مهاجر غیرقانونی را کاهش دهند: اثرات سیاست‌های شهریه‌مقیم در ایالت	پوتوچنیک ^۶	۵۹
بررسی اقتصاد و آمار	۲۰۱۲	هزینه کالج و زمان برای تکمیل یک مدرک: شواهدی از ناپیوستگی شهریه	گاریبالدی و همکاران	۶۰
مجله رفتار و سازمان اقتصادی	۲۰۱۹	اثرات اصلاحات شهریه ۲۰۰۶ و رکود بزرگ بر رفتار ترک تحصیل دانشجویان دانشگاه در انگلستان	بردلی و میگالی	۶۱
مجله بین‌المللی تکنیک‌ها و استراتژی‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها	۲۰۱۶	پرداخت شهریه باعث کاهش عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود؟	مجمودار و همکاران ^۷	۶۲
مجله پزشکی کرواسی	۲۰۰۱	پرداخت شهریه و عملکرد تحصیلی دانشجویان در دانشکده پزشکی دانشگاه زاگرب	سی ام جی	۶۳
بررسی اقتصادی مؤسسه ملی	۲۰۰۵	پرداخت برای دانشگاه: تأثیر افزایش هزینه‌ها بر اشتغال، بدهی و رضایت دانشجویان	متکالف ^۸	۶۴

1. Wakeling & Jefferies
2. Arendt
3. Chen & DesJardins
4. Stoyanova & Goranova
5. Montalvo
6. Potochnick
7. Mujumdar et al
8. Metcalf

مقاله کد	نویسنده / نویسندگان	عنوان مقاله	سال انتشار	محل انتشار
۶۵	ما و بائوم ^۱	روند در کالج‌های اجتماعی: ثبت نام، قیمت‌ها، بدهی دانشجویی، و تکمیل	۲۰۱۶	تحقیقات هیئت کالج
۶۶	بیتن بک و همکاران ^۲	شهریه و پیشرفت تحصیلی	۲۰۲۰	مؤسسه تحقیقات اقتصادی آلمان
۶۷	شاو ^۳	آیا مزایای شهریه در ایالت بر عملکرد تحصیلی افراد غیر شهروند تأثیر می‌گذارد؟ داده‌های دانشگاه‌های دولتی تگزاس	۲۰۱۶	دانشگاه نیویورک
۶۸	دینارسکی و همکاران	تأثیر یک وعده هدفمند و بدون شهریه بر انتخاب کالج دانشجویان با درآمد بالا و کم‌درآمد	۲۰۱۸	دفتر ملی تحقیقات اقتصادی
۶۹	ویلکینز و همکاران ^۴	تصمیم‌گیری و تغییر پویایی رفتاری دانشجویان بالقوه آموزش عالی: تأثیرات افزایش هزینه‌های تحصیل در انگلستان	۲۰۱۳	مطالعات آموزشی
۷۰	کیلی و شالی	آیا افزایش هزینه شهریه بر وضعیت اجتماعی و اقتصادی دانشجویان ورودی به دانشگاه تأثیر می‌گذارد؟	۲۰۰۴	دانشگاه کلگری
۷۱	لاسیلا ^۵	تأثیر قیمت شهریه، کمک بلاعوض و درآمد سازمانی بر ثبت نام دانشجویان کم‌درآمد	۲۰۱۱	مجله کمک‌های مالی دانشجویی
۷۲	فورتوناتا و تونی ^۶	تأثیر کیفیت خدمات، شهریه و ارتقا بر تصمیمات دانشجویی برای ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه پریم اندونزی	۲۰۲۰	مؤسسه تحقیقاتی و منتقدان بین‌المللی بوداپست-ژورنال
۷۳	فلورس	اولین قانون رویای ایالتی: شهریه اقامت در ایالت و مهاجرت در تگزاس	۲۰۱۰	ارزشیابی آموزشی و تحلیل خط مشی
۷۴	بلیمر و همکاران	انعکاس افزایش شهریه در وام گرفتن دانشجویان، پیشرفت تحصیلی و مالکیت خانه در آمریکای پس از رکود	۲۰۲۱	مجله اقتصاد شهری
۷۵	بروکمایر و همکاران ^۷	آیا فاصله مهم است؟ هزینه‌های تحصیل و ثبت نام دانشجویان سال اول در دانشگاه‌های دولتی آلمان	۲۰۱۳	مرکز مطالعات اقتصادی
۷۶	تامسن و فون هارن-گیبل ^۸	آیا هزینه‌های تحصیل در آلمان بودجه دانشجویان را محدود کرده است؟ شواهد جدید از یک آزمایش طبیعی	۲۰۱۶	مجله IZA مطالعات کار اروپا
۷۷	ناتینگ ^۹	شهریه و نتایج حضور در کالج جامعه: شبیه‌سازی برای دانشجویان برنامه تحصیلی و شغلی	۲۰۱۴	اقتصاد آموزش

1. Ma & Baum

2. Bietenbeck et al

3. Shaw

4. Wilkins et al

5. Lassila

6. Furtunata & Toni

7

8. Thomsen & Von Haaren-Giebel

9. Nutting

مرحله چهارم، استخراج اطلاعات مقاله بود که اطلاعات مقاله‌های گزینش شده، خلاصه‌برداری و مفاهیم کلیدی آنها استخراج شد. مرحله پنجم، تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌ها بود. برای تحلیل متن مقاله‌ها از راهبرد تحلیل محتوای عرفی^۱ استفاده شده است. بر پایه این تحلیل، پژوهشگران از به‌کارگیری مقوله‌های پیش‌پنداشته پرهیز می‌کنند و در ازای آن ترتیبی می‌دهند که مقوله‌ها از داده‌ها ناشی شوند، بنابراین از طریق استقراء مقوله‌ها از داده‌ها ظهور می‌یابد. شیوه تحلیل محتوای عرفی با خوانش دقیق متن آغاز و تلاش می‌شود تا محتوای مکنون یا کمتر مشخص موجود در آن کشف شود. تجزیه و تحلیل در کل مجموعه داده‌ها طبقات یا کدهایی ایجاد می‌کند که از آنها به‌عنوان مضامین یاد می‌شود. نتیجه یک تحلیل محتوا می‌تواند به‌صورت اقلامی ابراز شود که گفتمان‌های بزرگ‌تری را آشکار می‌کند. طبقات یا خوشه‌های شناسایی شده از داده‌ها می‌تواند مفاهیم انتزاعی‌تری را نشان دهند. شناسایی مضامین طبقات یک فرایند تکراری است به این ترتیب که همچنان که محقق متن را بیشتر و بیشتر تجزیه و تحلیل و بررسی می‌کند، زمان خود را برای بازنگری طبقات شناسایی شده در گذشته صرف می‌کند و آنها را ادغام و تقسیم‌بندی می‌کند تا تناقض‌ها را حل و فصل کند (محمدزاده و همکاران، ۱۳۹۳). در این پژوهش نیز بدون داشتن چارچوب قبلی مفاهیم کلیدی سنتز شده بر اساس شباهت و تفاوت‌هایی که داشتند در قالب زیرمقوله‌های فرعی ثانویه قرار گرفتند. سپس زیرمقوله‌های فرعی ثانویه نیز برحسب وجوه تشابه و تباین در قالب زیرمقوله‌های اولیه طبقه‌بندی شدند. مرحله ششم، کنترل کیفیت داده‌ها است. برای اعتباربخشی به داده‌های کیفی، از چندین راهبرد به‌صورت توأمان استفاده شده است: (۱) راهبرد بازبینی توسط همکار پژوهش، پس از اینکه مفاهیم کلیدی احصا شدند به‌وسیله دیگر همکاران پژوهش نیز بررسی شدند تا در طبقه‌بندی مفاهیم اجماع حاصل شد (بیرت و همکاران^۲، ۲۰۱۶؛ ۲) راهبرد اعتبار پژوهشگر^۳؛ این راهبرد مبتنی بر تجربه و توانایی پیشین پژوهشگر در انجام تحقیقات کیفی است (پولیت و همکاران^۴، ۲۰۰۶). مرحله هفتم ارائه یافته‌ها است که در بخش بعدی مقاله به تفصیل شرح داده شدند.

در ادامه برای پاسخگویی به پرسش دوم پژوهش، کدام تصمیم تحصیلی نسبت به سایر تصمیمات تحصیلی وزن و اولویت بیشتری دارد؟ از فن تحلیلی آنتروپی شانون استفاده شده است. این روش میزان پشتیبانی پژوهش‌های گذشته از یافته‌های این پژوهش را به‌صورت آماری نشان می‌دهد. در این روش ابتدا پیام برحسب مقوله‌ها به‌تناسب هر پاسخگو در قالب فراوانی شمارش می‌شود. در مرحله اول، ماتریس فراوانی‌های جدول فراوانی باید به‌نچار شوند. در مرحله بعدی، بار اطلاعاتی هر مقوله

1. Conventional Content Analysis
2. Birt et al
3. Researcher credibility
4. Polit et al

را محاسبه کرده و در ستون‌های مربوط قرار داده می‌شود. در مرحله سوم، با استفاده از بار اطلاعاتی نشانگرها، ضریب اهمیت هر یک از نشانگرها محاسبه می‌شود. هر نشانگری که دارای بار اطلاعاتی بیشتری باشد از درجه اهمیت بیشتری برخوردار است (رنج‌دوست و همکاران، ۱۴۰۱). فرمول مورد استفاده در این وزن‌دهی به قرار زیر است:

$$E_j = -k \sum_{i=1}^m P_j * Ln P_j^i = 1.2....m = \frac{1}{Lnm}$$

$$w_j = \frac{d_j}{\sum d_j} d_j = 1 - E_j$$

رابطه ۱: فرمول آنترپی شانون

یافته‌ها

در پاسخ به پرسش اول پژوهش، مهم‌ترین ابعاد تصمیمات تحصیلی دانشجویان متأثر از شهریه کدام‌اند؟ همان‌گونه که بیان شد پس از استخراج مفاهیم کلیدی پس از رفت‌وبرگشت‌های مکرر، مفاهیم کلیدی بر اساس شباهت‌ها و تفاوت‌ها طبقه‌بندی شدند.

در جدول (۳) تصمیمات تحصیلی شناسایی شده آمده است. در مجموع، پنج تصمیم تحصیلی: شهریه و تصمیم تحصیلی در ثبت‌نام، شهریه و تصمیم تحصیلی به تلاش علمی بیشتر (پیشرفت تحصیلی)، شهریه و تصمیم تحصیلی در انصراف تحصیلی، شهریه و تصمیم تحصیلی در ادامه تحصیل و شهریه و تصمیم تحصیلی در تغییر رشته تحصیلی شناسایی شد. تصمیمات تحصیلی در قالب دوازده مقوله فرعی اولیه دسته‌بندی شدند. مقوله‌های فرعی نیز در قالب بیست‌وچهار مقوله فرعی ثانویه با ۵۰۶ مفهوم کلیدی طبقه‌بندی شدند.

جدول (۳) مهم‌ترین ابعاد تصمیمات تحصیلی دانشجویان متأثر از شهریه بر اساس فراترکیب مطالعات منتخب

مؤلفه‌های اصلی	مقوله فرعی اولیه	مقوله فرعی ثانویه	مفاهیم کلیدی (اعداد اشاره کد مقاله برگرفته شده آن مفهوم است که فهرست مقاله‌ها در پیوست آمده است)
شهریه و تصمیم تحصیلی در ثبت‌نام	عوامل جمعیت‌شناختی تصمیم در ثبت‌نام	عوامل فردی و تصمیم در ثبت‌نام	سن (۱:۱۵:۸ : ۱۸ : ۴۸:۴۵:۴۳:۳۳:۳۱:۳:۲۳ : ۷۲:۶۴:۵۶:۵۱:۷۶:۷۵)؛ میزان ریسک‌پذیری و ترس از بدهی (۴:۱:۱۵ : ۳۱:۲۵:۱۹ : ۷۳:۶۴:۴۹:۳۸)؛ نوع مدرسه محل تحصیل در متوسطه (۱)؛ مقطع تحصیلی (۱:۷۰:۶۴:۳۰:۲۹:۲۶:۲۳:۱۱:۴:۴۱:۱۷:۱۹:۳۳:۳۷:۴۱:۳۶:۵۱:۵۶)؛ درآمد انتظاری (۳۱:۲۹:۲۵:۲۳:۱۴:۷:۴۸:۷۳)؛ هزینه فرصت ازدست‌رفته (۴:۱۷:۱۹ : ۳۱:۳۹:۴۶:۴۸ : ۳۱)؛ امید به اشتغال در آینده (۴:۱۱:۳۶)؛ مقدار مسافت دانشگاه تا محل زندگی (۷۲:۵۱:۴۶:۴۵:۲۷:۴)؛ میزان پس‌انداز (۴)؛ وضعیت اشتغال (۲۷:۱۸:۱۴:۱۱:۴:۴۱:۳۷:۶۴ : ۳۱:۳۷:۶۴ : ۷۲)؛ نژاد و قومیت (۱۵:۹:۵:۵۰:۴۹:۳۱:۴۳:۷۳:۶۲:۵۰:۳۳)؛ جنسیت (۵:۱۴:۱۵ : ۳۱:۱۸:۳۱ : ۴۸:۴۵:۴۴:۳۹:۳۵:۷۲:۵۶:۷۶:۷۵)؛ منطقه جغرافیایی زندگی (۵:۸:۱۱)؛ هدف‌گذاری مالی دانشجویان (۵)؛ تمایل دانشجویان به پرداخت شهریه (۳۵:۱۹:۵:۳۵)؛ انگیزه تحصیلی (۵:۵۱:۴۹:۴۱:۲۷)؛ توانایی تحصیلی دانشجویان (۱۴:۷:۹:۳۱:۵:۴۱)؛ الگوی مطالعه دانشجویان (۹)؛ تأثیرپذیری از گروه همسالان (۳۴:۱۵:۹)؛ سبک زندگی دانشجویان (۲۷:۱۴:۹)؛ مخارج زندگی شخصی دانشجویان (۷۵:۷۳:۶۲:۵۰:۳۳)؛ بومی بودن یا نبودن در ایالت (۵۱:۱۸:۱۱ : ۷۵:۷۲)؛ چشم‌انداز شغلی (۴۳:۱۹:۱۳)؛ تمایل به تحصیل در کشور خود (۱۷:۱۳)؛ تمایل به کار در خارج از کشور (۱۳)؛ معدل قبلی (۱۱:۱۴)؛ حقوق آینده دانشجویان یا توجه به رشته تحصیلی (۱۴)؛ هزینه‌های انتظاری دانشجویان (۱۴)؛ تمایل به پرداخت هزینه برای کلاس‌های اضافی (۱۴)؛ درآمد شخصی دانشجویان (۳۱:۲۴:۲۳:۱۸:۹:۱۵:۷۰:۶۴:۵۴:۴۶:۴۱:۳۹)؛ الگوی ثبت نام پاره‌وقت و تمام‌وقت (۱۵)؛ دانشجویی سال اول بودن یا نبودن (۲۴:۱۷:۱۵:۳۳:۳۲:۳۱:۳۰:۱۱:۳۱:۳۰:۵۱:۴۸:۴۵:۴۱:۳۴:۷۴:۶۹:۶۶)؛ آینده‌نگری دانشجویان (۱۷)؛ میزان حساسیت مالی دانشجویان (۱۷)؛ رشته تحصیلی (۵۱:۴۹:۴۸:۴۳:۴۴:۳۴:۲۴:۱۷:۵۲)؛ تصمیم به مهاجرت (۱۹)؛ دیدگاه به آموزش به‌عنوان سرمایه‌گذاری یا مصرف و تصمیم (۴۴:۲۳)؛ وضعیت دانشجویان پسر (انجام خدمت نظامی) (۲۵)؛ نوع شغل مدنظر (۴۶:۲۷:۲۶)؛ خواسته‌ها و انتظارات دانشجویان (۳۷:۱۴:۲۷)؛ علاقه به رشته تحصیلی (۲۷)؛ اثرپذیری از توصیه‌های دیگران (۲۷)؛ ترجیحات دانشجویان برای واحدهای درسی (۲۷)؛ نگرش نسبت به بدهی (۳۱:۴۴)؛ آرزوهای تحصیلی (۳۱)؛ آرزوها و هدف‌های شغلی / کاری (۳۱)؛ برخورداری از امنیت مالی (۳۱)؛ برنامه‌ریزی تحصیلی (۳۲)؛ مشاور تحصیلی (۲۲)؛ نمرات دوره دبیرستان (۳۵:۴۵:۶۵:۶۹)؛ ملیت دانشجویان (۴۴)؛ توجه به بازده پولی سرمایه‌گذاری در آموزش (۴۷)؛ ترجیحات دانشجویان (۴۹)؛ آمادگی تحصیلی (۵۰)؛ آمادگی پرداخت شهریه (۵۱)؛ ترجیح به تحصیل در دانشگاه مورد نظر (۵۱)؛ ترجیح به زندگی در شهر مورد نظر (۵۱)؛ زندگی در منطقه شهری یا روستایی (۷۲)؛ ساعات کار هفتگی (۷۵)
		عوامل خانوادگی و تصمیم در ثبت‌نام	وضعیت مالی خانواده (۱۱:۸:۹:۵:۴:۴:۳۰:۲۹:۲۶:۱۷:۱۴:۳۱ : ۳۴ : ۴۴:۳۹:۴۶:۷۲:۵۳:۵۶:۶۹:۷۳)؛ تحصیلات والدین (۴۴:۳۱:۲۳:۱۵:۱۴:۱۱:۸:۵:۴ : ۳۴ : ۴۵:۴۶:۷۰:۶۳:۵۶:۵۴:۵۲:۵۱:۴۹:۳۹:۴۳)؛ تعداد اعضای (۱۶:۱۴:۷:۴:۷۵)؛ میزان تغییرات درآمد ماهیانه خانواده (۵)؛ پیشینه فرهنگی (۵)؛ میزان تمایل خانواده در سرمایه‌گذاری برای تحصیل فرزند (۱۴:۳۱:۲۷:۱۸:۳۲:۶۳:۷۵)؛ تعداد فرزندان (۲۵:۱۱)؛ وضعیت تأهل والدین (۱۴)؛ وضعیت سنی خواهران و برادران دانشجویان (۱۴)؛ میزان کمک‌های مالی والدین (۳۱)؛ درآمد سالانه والدین (۳۱)؛ نوع شغل والدین (۷۵:۳۱)؛ تعداد اعضای بیکار خانواده (۴۵:۶۶)؛ زندگی با یا بدون والدین (۵۱:۴۶:۶۹:۷۲:۷۵)؛ وضعیت تأهل دانشجویان (۷۲)؛ میزان حمایت همسر (۷۵)
		عوامل دانشگاهی و تصمیم در ثبت‌نام	تصمیم به ثبت نام در کالج یا دانشگاه (۱)؛ تناسب هزینه کالج‌ها و شهریه (۱)؛ هزینه‌های تحصیلی (۱۳:۸:۹:۴:۱۹:۱۷:۱۵:۳۵:۳۱:۳۰:۲۹:۲۶:۲۳:۱۹:۳۹ : ۲۴:۲۵:۲۹:۳۰:۳۱:۳۵ : ۱۵:۱۷:۱۹)؛ میزان برنامه‌های کمک دانشجویی و تصمیم به ثبت نام (۴)؛ حق بیمه تحصیلی (۴)؛ میزان و دسترسی به مکانیسم‌های حمایتی (۴)؛ نوع کمک‌های مالی (۲۳:۱۵:۱۱:۱۰:۹:۸:۵:۴:۳۷:۳۶:۳۷:۳۲:۳۱:۲۶:۲۵:۴۴:۴۳:۴۰:۵۳:۵۱:۵۰:۴۹:۴۷:۴۶:۷۰:۵۶:۷۳:۶۲:۵۰:۳۳)؛ نوع مؤسسات آموزش عالی دولتی و خصوصی (۵)؛ میزان هزینه در مؤسسات آموزش عالی دولتی و خصوصی (۱۹:۱۴:۱۰:۷:۵:۴:۳۷:۳۶:۳۷:۳۲:۳۱:۲۶:۲۵:۴۴:۴۳:۴۰:۵۳:۵۱:۵۰:۴۹:۴۷:۴۶:۷۰:۵۶:۷۳:۶۲:۵۰:۳۳)؛ میزان دسترسی به اطلاعات (۳۱:۱۰:۵)؛ انتخاب بین کالج دوساله و دانشگاه چهارساله (۱۸:۱۸)؛ استانداردهای پذیرش دانشگاه (۴۱:۳۰:۲۶:۵)؛ میزان جوایز کمک مالی (۴۱:۳۱:۱۵:۵:۴۳)؛ میزان تخفیف در شهریه (۱۰:۵)؛ تناسب بین شهریه و کمک مالی (۵)؛ میزان و دسترسی به کمک‌های مالی (۹:۸:۷:۱۴:۱۳:۱۰:۱۳:۲۴:۲۳:۱۸:۱۵:۴۴:۴۳:۴۰:۳۷:۳۶:۲۶:۲۵:۵۰:۷۵:۶۴:۵۱:۷۰:۵۶)؛ کیفیت آموزش

مؤلفه‌های اصلی	مقوله فرعی اولیه	مقوله فرعی ثانویه	مفاهیم کلیدی (اعداد اشاره‌کننده مقاله برگرفته‌شده آن مفهوم است که فهرست مقاله‌ها در پیوست آمده است)
شهریه و تصمیم تحصیلی در ثبت‌نام	عوامل سیاستی و تصمیم در ثبت‌نام	سیاست‌های ایالتی و تصمیم در ثبت‌نام	اقتصادی ایالت (۱۹)؛ الگوهای جمعیتی ایالت (۱۹)؛ تعداد مؤسسات آموزش عالی هر ایالت (۱۹)؛ نرخ ثبت نام آموزش عالی هر ایالت (۱۹)؛ درآمد سرانه هر ایالت (۱۹)؛ هزینه زندگی برای افراد غیربومی در ایالت (۱۹)؛ وضعیت بازار کار ایالت (۲۵)؛ مقررات تحصیلی در ایالت (۲۵)؛ تعداد دبیرستان‌های در ایالت (۲۵)؛ میزان بودجه دولتی برای دانشگاه‌ها (۲۹)؛ ارزش‌های فرهنگی ایالت (۳۱)؛ پیوندهای اجتماعی و فرهنگی کشور میزبان برای دانشجویان بین‌المللی (۳۶)؛ حمایت ایالتی (۴۳)؛ سرانه حمایت دانشجویی ایالت (۴۵)؛ الگوهای مهاجرت بین ایالتی (۴۸)؛ نرخ مهاجرت خارجی ایالت (۴۸:۵۱)؛ نرخ مهاجرت داخلی و خارجی ایالت (۴۸:۵۱:۹:۳۵:۴۸)؛ نرخ مالیات در ایالت (۴۹)؛ امکانات تفریحی و رفاهی ایالت (۶۸)؛ جمعیت کل ایالت (۷۰)؛ میانگین فقر در جمعیت ایالت (۷۰)؛ تغییرات شهریه درون ایالتی (۷۳)؛ مالکیت خانه در ایالت (۷۳)؛ وضعیت اقتصادی مردم در ایالت (۷۳)؛ سهم شاغل از جمعیت در ایالت (۷۳)؛ سطح دستمزدها در ایالت (۷۳)
		سیاست‌های حکمرانی و تصمیم در ثبت‌نام	تناسب کمک‌ها با سیاست‌های ملی (۱)؛ نرخ سود بانکی دریافت وام (۴:۵)؛ شرایط بازار کار (۵۱:۴۰:۳۹:۵)؛ نرخ بیکاری کل (۷)؛ نرخ دریافت مالیات کشور (۱۳)؛ میزان کمک‌های دولت (۱۴:۱۴:۴۹)؛ قوانین معافیت‌های مالی (۱۶)؛ تفاوت دستمزد بین فارغ‌التحصیلان دبیرستان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در بازار کار (۲۴:۶۳:۷۲)؛ سیاست‌های دولت در آموزش عالی (۲۵)؛ تفاوت درآمدی و توزیع ثروت ملی در کشور (۲۵)؛ سهم مشارکت خصوصی و دولتی در آموزش عالی (۳۱)؛ سیستم‌های بازپرداخت وام (۶۸:۳۱:۴۹:۷۳)؛ نرخ تورم اقتصادی (۶۴:۵۱:۴۰)؛ سیاست‌های کمک مالی دولتی (۶۴)؛ میزان تولید ناخالص داخلی کشور (۶۶)؛ هزینه مراقبت‌های پزشکی در کشور (۶۸)؛ هزینه زندگی در کشور (۶۸)؛ شهرت سیستم آموزش عالی کشور (۶۸)؛ سیستم وام دانشجویی کشور (۷۳)؛ شکاف دستمزد زن و مرد در بازار کار (۷۴)

در قسمت دوم یافته‌ها به پرسش دوم پژوهش، یعنی اینکه «کدام تصمیم تحصیلی نسبت به سایر تصمیمات تحصیلی وزن و اولویت بیشتری دارد؟» پاسخ داده شده است. مرحله اول، نرمال‌سازی داده‌ها است. در این مرحله فراوانی هر یک از زیرمقوله فرعی ثانویه تقسیم بر فراوانی کل شده است. مرحله دوم، در این مرحله مقدار (K) محاسبه می‌شود. بنابراین، عدد یک تقسیم بر مجموع زیرمقوله‌های فرعی ثانویه شد. مرحله سوم، محاسبه مقدار (E) است. در این مرحله مقدار نرمال شده هر یک از زیرمقوله‌های فرعی ثانویه در Ln مقدار نرمال شده آن ضرب و مقدار برآورده شده در K محاسبه شده، ضرب می‌شود. مرحله چهارم، محاسبه میزان خطای استاندارد (Dj) است. این مقدار از طریق هر یک از زیرمقوله‌های فرعی ثانویه مقدار (E) منهای یک محاسبه می‌شود. آخرین مرحله وزن‌دهی و محاسبه میزان (W) است. در این مرحله مقدار (Dj) هر یک از زیرمقوله‌های فرعی ثانویه تقسیم بر مجموع (Dj) می‌شود. نتایج تحلیل این پنج مرحله در جدول (۴) تشریح شده است.

جدول (۴) وزندهی به تصمیمات تحصیلی دانشجویان با توجه به اثر شهریه

مقدار (W)	خطای استاندارد (Dj)	مقدار (E)	مقدار نرمال شده	شهریه و تصمیمات تحصیلی
۰٫۰۳۲	۰٫۰۵	۰٫۹۵۰	۰٫۶۱۴	شهریه و تصمیم تحصیلی در ثبت نام
۰٫۲۰۸	۰٫۳۱۶	۰٫۶۸۴	۰٫۰۸۹	شهریه و تصمیم تحصیلی در تلاش علمی بیشتر (پیشرفت تحصیلی)
۰٫۰۴۵	۰٫۰۶۹	۰٫۹۳۱	۰٫۱۶۰	شهریه و تصمیم تحصیلی در انصراف تحصیلی
۰٫۷۵۹	۰٫۱۵۱	۰٫۸۴۹	۰٫۱۳۲	شهریه و تصمیم تحصیلی در ادامه تحصیل
۰٫۶۱۳	۰٫۹۳	۰٫۰۷۰	۰٫۰۰۴	شهریه و تصمیم تحصیلی در تغییر رشته تحصیلی

بر اساس جدول (۴) پس از نرمال سازی بار اطلاعاتی، مقوله‌ها وزن دهی شدند و وزن هر تصمیم مشخص شد. شهریه در تصمیم تحصیلی برای ادامه تحصیل سهم بیشتری را به خود اختصاص داده بودند. برای تصمیم تحصیلی در ثبت نام وزن کمتری را به خود اختصاص داده بود. اساس وزن دهی در این روش، بر مبنای فراوانی یا پراکندگی داده‌ها است. برای تعیین وزن داده‌ها با استفاده از فن تحلیلی شانون، نخست داده‌ها نرمال می‌شوند سپس میزان آنتروپی هر معیار مشخص می‌شود و در انتها با استفاده از آنتروپی به دست آمده، وزن هر معیار مشخص می‌شود.

بحث

با افزایش هزینه‌های آموزش عالی و انتقال بار مالی هزینه‌ها به خانواده‌ها مطالعات زیادی بر روی تصمیمات گوناگون تحصیلی دانشجویان متأثر از شهریه انجام گرفته است که پژوهشگران به دلیل واکنش‌های متنوع دانشجویان از برچسب ضریب پاسخ قیمت دانشجویی^۱ استفاده کرده‌اند (وارد و کورال^۲، ۲۰۲۲). این تصمیمات بسته به ویژگی‌های منحصر به فرد، ارزش‌ها، زمینه و پیشینه یک دانشجوی می‌تواند متفاوت باشد. با این حال، دسته‌بندی‌های گسترده‌ای وجود دارد از مواردی که باعث بروز و شکل‌گیری تصمیمات است که به نظر می‌رسد برای اکثر دانشجویان کالج و دانشگاه قابل تعمیم باشد. روی هم رفته، تصمیمات تحصیلی دانشجویان متأثر از شهریه به موارد گوناگونی بستگی دارد. در ادامه با توجه به وجوه مشترک (در جدول ۲) سطوح فردی، خانوادگی، ایالتی، آموزش عالی و سیاستی به تبیین و تحلیل هر یک از تصمیمات تحصیلی متأثر از شهریه بر اساس این موارد پرداخته شده است.

1. Student Price Response Coefficient
2. Ward & Corral

در سطح فردی موارد گوناگونی است که بر تصمیمات تحصیلی اثرگذار هستند. دامنه این عوامل از ترجیحات شناختی و ذهنی دانشجویان تا سطح درآمد و جنسیت و غیره را فرامی‌گیرد که نشان‌دهنده تعدد و تکثر عوامل در لایه‌های مختلف در تصمیمات تحصیلی دانشجویان است. برای نمونه تورلی^۱ (۲۰۰۹) در پژوهشی به این نتیجه دست یافت که از جمله عوامل مهم تصمیم تحصیلی دانشجویان متأثر از شهریه در انتخاب دانشگاه زمینه جغرافیایی محل زندگی است. به گونه‌ای که نزدیکی دانشگاه به محل زندگی رابطه مستقیمی با تصمیم در انتخاب دانشگاه دارد. در پژوهشی دیگر، محل زندگی نزدیک‌تر به یک کالج محلی شانس حضور در آن را افزایش می‌داد (روسی^۲، ۱۹۹۵). بنابراین، فاصله جغرافیایی دانشگاه منتخب با محل سکونت دانشجو تا آن دانشگاه در فرایند تصمیم‌گیری بسیار مؤثر است (میلر و بارتو^۳، ۲۰۱۷) نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل بررسی ملی طولی در سال ۱۹۹۷ نشان می‌دهد که شانس درخواست برای یک کالج انتخابی ۴ ساله با فاصله دانشجو از یک دانشگاه کاهش می‌یابد (گریفیث و روتشتاین^۴، ۲۰۰۹). برخلاف این یافته‌ها، در مطالعه‌ای دیگر با استفاده از تنوع و نزدیکی جغرافیایی یافته‌ها مبنی بر این بود که خانواده‌ها از نظر جغرافیایی بر اساس نزدیکی در انتخاب مؤسسه توجه نداشتند (مونتجوی^۵، ۲۰۱۹).

در پژوهشی دیگر، هلر (۱۹۹۷) نیز بر این باور بود که سطح درآمد و توانایی مالی دانشجویان از عوامل مهم در تصمیم تحصیلی متأثر از شهریه در انتخاب دانشگاه است. همچنین، دورو-بلا^۶ و همکاران (۲۰۰۸) نیز به نتیجه رسیدند که نوع رشته تحصیلی در تصمیم تحصیلی در انتخاب دانشگاه تأثیر می‌گذارد. به گونه‌ای که دانشجویان رشته‌های پزشکی حساسیت کمتری به هزینه‌های تحصیلی و شهریه در انتخاب یک دانشگاه دارند. از جمله مطالعاتی که نقش شهریه در تصمیم به انتخاب رشته تحصیلی را بررسی کرده‌اند می‌توان به (مالگوی و همکاران^۷، ۲۰۰۵) اشاره کرد. برگر^۸ (۱۹۹۲) تصورات از درآمدهای بالاتر برای برخی از مشاغل و رشته‌ها را مورد بررسی قرار داد و دریافت که رشته‌های مهندسی و بازرگانی در مقایسه با رشته‌های هنرهای آزاد، حقوق اولیه بالاتری دارند. وی همچنین دریافت که افزایش دستمزد رشته‌های هنرهای لیبرال بسیار سریع‌تر از رشته‌های مهندسی است. در حالی که درآمد دانشجویان مهندسی ممکن است بلافاصله پس از فارغ‌التحصیلی بیشتر از سایر دانشجویان باشد. بگز و همکاران^۹ (۲۰۰۸) در یک مطالعه به بررسی تصمیم تحصیلی

1. Turley
2. Rouse
3. Miller & Barreto
4. Griffith & Rothstein
5. Mountjoy
6. Duru-Bellat et al
7. Malgwi et al
8. Berger
9. Beggs et al

در انتخاب رشته متأثر از شهریه پرداختند. آنها در یافته‌های خود شش عامل: جستجوی اطلاعات، مطابقت با علایق، ویژگی‌های شغلی، ملاحظات مالی، مزایای روانی و اجتماعی و ویژگی‌های شغلی را شناسایی کردند. در این میان، ملاحظات مالی از دیگر عوامل در انتخاب آنها مهم‌تر بود. جنسیت یکی از عوامل مهم در تصمیمات تحصیلی متأثر از شهریه در انتخاب دانشگاه است. چراکه یافته‌های پژوهشی نشان می‌داد که میزان شهریه و هزینه‌های منفی بر تصمیمات تحصیلی مردان تأثیر دارد (کارد و لیمیکس^۱، ۲۰۰۰). در پژوهشی دیگر آلفونسو^۲ (۲۰۰۴) به این نتیجه دست یافت که نژاد و قومیت دانشجویان از عوامل تأثیرگذار شهریه در تصمیمات تحصیلی آنها در ورود به دانشگاه است به گونه‌ای که دانشجویان اسپانیایی تبار نسبت به غیر اسپانیایی نسبت به شهریه و هزینه‌های دانشگاه حساسیت بیشتری در انتخاب دانشگاه داشته‌اند. یافته‌های این سطح با مطالعات (کیفمن و همکاران^۳، ۲۰۰۶؛ نیل^۴، ۲۰۰۶؛ رولفی^۵، ۲۰۰۱؛ فرهان^۶، ۲۰۱۶؛ چانگ^۷، ۲۰۱۷) همگرایی دارد. سطح دوم مربوط به خانواده است و به پایگاه خانواده و انتظارات و ترجیحات آنها و اثر آن در تصمیمات تحصیلی دانشجویان با نقش شهریه بازمی‌گردد. هر خانواده‌ای به فراخور پایگاه و ترجیحات گوناگون خود اثر متفاوتی در تصمیمات تحصیلی دانشجویان دارند. برای نمونه در گزارش پژوهشی در دانشگاه ویکتوریا^۸ (۲۰۰۲) یافته‌ها نشان می‌داد یکی از عوامل مهم در تصمیمات تحصیلی دانشجویان در انتخاب دانشگاه، میزان درآمد والدین است. از مطالعاتی که با این عامل همپوشانی دارند می‌توان به (بنیتو و همکاران^۹، ۲۰۱۸؛ کای و هتکوت^{۱۰}، ۲۰۲۲؛ فریک^{۱۱}، ۲۰۱۸؛ جورج جکسون و همکاران^{۱۲}، ۲۰۱۲؛ الک و همکاران^{۱۳}، ۲۰۱۷؛ داگلاس و لاپید^{۱۴}، ۲۰۱۸) اشاره کرد.

سطح سوم، درون دانشگاهی است. در واقع، عواملی که در سطح دانشگاه وجود دارند به مثابه سیگنال^{۱۵} هستند که در تصمیمات تحصیلی دانشجویان با توجه به نقش شهریه اثرگذارند. از جمله میزان تخفیف در شهریه، منطقه جغرافیایی، نحوه و میزان کمک‌های مالی، برند دانشگاه و غیره که همه در تصمیمات تحصیلی اثرگذارند. این عوامل در هر مؤسسه آموزش عالی و دانشگاهی متفاوت

1. Card and Lemieux
2. Alfonso
3. Kifmann et al
4. Neill
5. Rolfe
6. Farhan
7. Chung
8. University of Victoria
9. Beneito et al
10. Cai & Heathcote
11. Fricke
12. George-Jackson et al
13. Bruckmeier et al
14. Douglass & Lapid
15. Signal

هستند که بازتاب متفاوتی در تصمیمات تحصیلی دارند. برای نمونه به باور کاستلمن و لانگ^۱ (۲۰۱۳) نوع کمک‌هزینه‌های تحصیلی هر دانشگاه از عوامل تأثیر در تصمیمات تحصیلی در انتخاب به دانشگاه است. آنها به این نتیجه دست یافتند که کمک‌هزینه‌های بلاعوض احتمال انتخاب دانشگاه توسط دانشجویان را افزایش می‌دهد. در پژوهشی دیگر مک‌داف^۲ (۲۰۰۷) بر این باور بود که کیفیت دانشگاه یکی از مهم‌ترین عوامل در تصمیمات تحصیلی در انتخاب دانشگاه است. از جمله مطالعاتی که با این عامل همگرایی دارند (ایپل و همکاران^۳، ۲۰۰۶؛ تانگ و همکاران^۴، ۲۰۰۴؛ چن^۵، ۲۰۱۶؛ کینان و همکاران^۶، ۲۰۱۴؛ بوشارد و همکاران^۷، ۲۰۰۹؛ لوکا و همکاران^۸، ۲۰۱۹). سطح دیگر، در سطح برون دانشگاهی است. این سطح به نقش و ساختار آموزش عالی در تصمیمات تحصیلی دانشجویان اشاره دارد. افزون بر این، قوانین و مقررات آموزش عالی نقش محوری در تصمیمات تحصیلی دانشجویان دارند. برای نمونه بروس و کاروترز^۹ (۲۰۱۴) به این نتیجه رسیدند که سیاست‌های حمایتی آموزش عالی تأثیر مثبتی بر تصمیمات تحصیلی دانشجویان با توجه به شهریه در انتخاب دانشگاه دارد. به‌گونه‌ای که یافته‌ها نشان می‌داد برنامه‌های کمک مالی مبتنی بر شایستگی در تصمیمات تحصیلی دانشجویان در انتخاب کالج‌ها در برابر دانشگاه‌ها بسیار معنی‌دار بوده است. از جمله مطالعاتی که با یافته‌های این بخش همخوانی دارند (هلر^{۱۰}، ۲۰۰۰؛ لانگ^{۱۱}، ۲۰۰۶؛ نگوین^{۱۲}، ۲۰۱۹؛ بست و کیپو^{۱۳}، ۲۰۱۴؛ ارنبرگ^{۱۴}، ۲۰۲۰؛ کرکویلت و نوویل^{۱۵}، ۲۰۱۴). به‌طور کلی، سیاست‌های کمک مالی مبتنی بر شایستگی (عملکرد) محبوبیت و رواج بیشتری در آموزش عالی دارد (ایملای^{۱۶}، ۲۰۲۱) و نقش تعیین‌کننده‌ای در تصمیمات تحصیلی دانشجویان دارند. در سطح درون دانشگاه‌ها و بین دانشگاه‌ها نیز اتخاذ رویکرد رقابتی در تخصیص منابع به‌طور قابل توجهی می‌تواند عملکرد دانشگاه را بهبود بخشد (فادا و همکاران^{۱۷}، ۲۰۲۲). سطح بعدی نقش شهریه در تصمیمات تحصیلی دانشجویان ایالت بود. از جمله سیاست‌های ایالتی

1. Castleman & Long
2. McDuff
3. Epple et al
4. Tang et al
5. Chen
6. Keenan et al
7. Bosshardt et al
8. Lucca et al
9. Bruce & Carruthers
10. Heller
11. Long
12. Nguyen
13. Best & Keppo
14. Ehrenberg
15. Kerkvliet & Nowell
16. Imlay
17. Fadda et al

و قوانین ایالتی است. اینها مواردی هستند که در سطح ایالت‌ها تصمیمات تحصیلی دانشجویان را تحت الشعاع قرار می‌دهند. این موارد در هر ایالت متفاوت هستند برای نمونه می‌توان به نرخ بیکاری هر ایالت، نرخ مهاجرت، نرخ فارغ‌التحصیلی و غیره اشاره کرد. برای نمونه کوک و بویل^۱ (۲۰۱۱) به این نتیجه رسیدند تصمیمات تحصیلی دانشجویان متأثر از شهریه در انتخاب دانشگاه به هرم سنی هر ایالت، جمعیت در سن دانشگاه هر ایالت و شرایط ایالت‌های همسایه مرتبط است. بوزیک و میلر (۲۰۱۴) نیز به این نتیجه رسیدند که قوانین و سیاست‌های هر ایالت در تصمیمات تحصیلی دانشجویان اثرگذار است. به‌گونه‌ای که ایالت‌هایی که قوانین حمایتی در شهریه نداشته‌اند نرخ فارغ‌التحصیلی کمتری را تجربه کرده‌اند. یافته‌های این سطح با مطالعات (آمودو-دورانتس و اسپاربر^۲، ۲۰۱۴؛ شین و میلتون^۳، ۲۰۰۸؛ وبر^۴، ۲۰۱۷؛ دوونگر و همکاران، ۲۰۱۲؛ هاورانک و همکاران^۵، ۲۰۱۸) همگرایی دارد. سطح ششم، در سطح حکمرانی کلان است. ساختار و چگونگی حکمرانی کلان نقش قابل توجهی در تصمیمات تحصیلی دانشجویان با توجه به شهریه دارد. برای مثال؛ نرخ تورم، نرخ اشتغال، ساختار اقتصادی از حیث بسته و باز بودن و غیره بر این تصمیمات اثر مستقیم دارند. دانشجویان در تصمیمات تحصیلی خود متأثر از این عوامل هستند. برای نمونه کاوشال^۶ (۲۰۰۸) به این نتیجه رسید که قوانین مهاجرتی در شهریه، نقش مهمی در تصمیمات تحصیلی دانشجویان در ثبت نام داشته است به‌گونه‌ای که میزان ثبت‌نام برای مهاجران را افزایش داده است در حالی که هیچ تأثیر منفی در تصمیم انتخاب دانشجویان بومی نداشته است. یافته‌های این سطح با مطالعات (واسیغ و حمزه، ۲۰۰۴؛ مونکس^۷، ۲۰۱۲؛ سلندر^۸، ۲۰۰۶؛ بین^۹، ۲۰۰۱؛ مولینا و ریوادنییرا^{۱۰}، ۲۰۱۹) همگرایی دارد. همان‌گونه که در شکل (۱) نیز بیان شده بود تصمیمات تحصیلی متأثر از عوامل گوناگون و در سطوح مختلفی هستند. بنابراین، برای تحلیل بهتر تصمیمات تحصیلی افراد لاجرم می‌بایست از رویکردهای اقتصاد شناختی استفاده شود؛ زیرا الگوهای متعارف با انتقادات فراوانی مواجه شدند و کاستی‌های زیادی دارند. مطالعاتی که با این عامل همپوشانی دارند می‌توان به (سیورا و همکاران^{۱۱}، ۲۰۲۱؛ لنگلت و همکاران، ۲۰۱۵؛ هلر، ۱۹۹۷؛ آلن و ولنیاک، ۲۰۱۹) اشاره کرد.

1. Cooke & Boyle
2. Amuedo-Dorantes & Sparber
3. Shin & Milton
4. Webber
5. Havranek et al
6. Kaushal
7. Monks
8. Callender
9. Bain
10. Molina & Rivadeneyra
11. Civera et al

نتیجه‌گیری

نقش شهریه بر تصمیمات تحصیلی دانشجویان متفاوت و ناهمگن است. با این وجود، با عنایت به کمبود منابع مالی، سیستم‌های آموزش عالی در سراسر جهان غالباً سیاست شهریه را وضع کرده‌اند. وضع این سیاست تابع عوامل متکثری به فراخور هر زیست‌بوم است. اما آنچه آشکار و پیداست این است که میزان شهریه هر ساله در اقصی نقاط جهان روند افزایشی به خود گرفته است که این امر مستلزم واکاوی جدی اثرات و نقش آن بر رفتار و تصمیمات دانشجویان است. با توجه به هدف پژوهش، بر اساس ادبیات پژوهش تصمیمات تحصیلی پنج‌گانه شناسایی و تحلیل شدند. این تصمیمات تحصیلی شامل: شهریه و تصمیم تحصیلی در ثبت‌نام، شهریه و تصمیم تحصیلی به تلاش علمی بیشتر (پیشرفت تحصیلی)، شهریه و تصمیم تحصیلی در انصراف تحصیلی، شهریه و تصمیم تحصیلی در ادامه تحصیل و شهریه و تصمیم تحصیلی در تغییر رشته تحصیلی می‌شود. نقش شهریه در هر یک از این تصمیمات متفاوت است. محدودیت مطالعه، با توجه به ماهیت خاص پژوهش، مقاله‌های مرتبط با این زمینه که به زبانی غیر از زبان انگلیسی منتشر شده‌اند در فرایند فراترکیب و وزن‌دهی قرار نگرفته‌اند. افزون بر این، به کتاب‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی منتشرشده در این زمینه که به صورت الکترونیکی قابل دسترس بودند و یا امکان دسترسی به آن وجود نداشت ادبیات خاکستری^۱ پرداخته نشده است. به پژوهشگران بعدی پیشنهاد می‌شود با توجه به اهمیت موضوع نقش شهریه در تصمیمات تحصیلی دانشجویان با انجام مطالعاتی در یک قلمرو جغرافیایی خاص به شکل میدانی با روش آمیخته و انجام تحلیل‌های چندسطحی^۲ برای کاوش عمیق‌تر و شناسایی اثرات لایه‌ای عوامل دستاوردهای تجربی‌تر برای ارائه رهنمودهای برای سیاست‌گذاران حوزه آموزش عالی ارائه سازند. به پژوهشگران بعدی پیشنهاد می‌شود با استفاده از روش‌های تطبیقی نظیر الگوی تطبیقی جورج برودی^۳ به بررسی تطبیقی نقش شهریه در تصمیمات تحصیلی بپردازند. همچنین، پژوهشگران بعدی می‌توانند یک بعد خاص از نقش شهریه را برای دانشجویان بازکاوی کنند. برای نمونه می‌توانند اثر بدهی را از منظر تحصیلی و پیامدهای روان‌شناختی آن در تصمیمات تحصیلی دانشجویان بررسی کنند. به پژوهشگران بعدی پیشنهاد می‌شود عوامل شناسایی‌شده را از دیدگاه صاحب‌نظران و دانشجویان شهریه‌پرداز در کشور ایران اولویت‌بندی و وزن‌دهی کنند.

■ با توجه به اهمیت ترس از بدهی در تصمیمات تحصیلی ناشی از اثر شهریه بر اساس یافته‌های مطالعات منتخب، پیشنهاد می‌شود از طریق تنوع‌بخشی به انواع وام‌های تحصیلی ضمن تسهیل

1. Grey literature
2. Multilevel analysis
3. George Brady

شرایط دریافت وام، سازوکارهای مؤثری نیز برای بازپرداخت وام از قبیل؛ موکول نمودن بازپرداخت به اشتغال دانشجوی، متکی نمودن میزان قسط به میزان و درصدی از درآمد، تعریف اقساط بلندمدت، بخشش جرایم بدهی‌ها، کاهش نرخ سود و غیره تعبیه شود.

■ با توجه به اهمیت فاصله فیزیکی دانشگاه تا محل زندگی دانشجویان در اثرات شهریه در تصمیمات تحصیلی (از حیث هزینه تردد، زندگی و غیره) بر اساس یافته‌های مطالعات منتخب، پیشنهاد می‌شود، با اجرای هدفمند طرح آمایشی سرزمینی که یکی از گفتمان‌های مهم در توسعه منطقه‌ای کشورها است با توجه به حرکت نظام آموزش عالی ایران به‌مانند دیگر کشورها به سمت دوره‌های شهریه‌پرداز بیشتر در تخمین شهریه و دسترسی دانشجویان بومی و غیر بومی مورد توجه قرار گیرد.

■ رشته تحصیلی، عامل مهمی دیگری است که با میانجی‌گری شهریه اثر مهمی بر تصمیمات تحصیلی دانشجویان بر اساس مطالعات منتخب دارد، بنابراین پیشنهاد می‌شود در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در زمینه تصمیمات مورد نظر (ثبت نام دانشگاه، انصراف تحصیلی، ادامه تحصیل، تغییر رشته، تصمیم به تلاش) بیشتر مورد توجه قرار گیرد. به‌طور مثال، از رهگذر هدایت هدفمند دانشجویان پیش از ورود به دانشگاه و انتخاب رشته بر اساس علایق، استعداد و توانمندی‌های شخصی و متناسب با شرایط و نیازهای آتی کشور که این امر مستلزم بازتدوین رشته‌های تحصیلی با رویکرد میان‌رشته‌ای و متناسب با نیازهای همه‌جانبه کشور است.

■ نوع مؤسسات آموزش عالی دولتی و خصوصی نیز با توجه به مطالعات منتخب در تصمیمات تحصیلی با توجه شهریه اثر می‌پذیرند، بنابراین، پیشنهاد می‌شود در واکاوی اثر شهریه در تمامی تصمیمات تحصیلی این عامل مورد توجه قرار گیرد. مضاف بر این، در تعیین سیاست‌ها برای شهریه برای آموزش عالی به نوع دانشگاه از حیث سهم دریافت کمک‌های دولتی، میزان موقوفات دریافتی و غیره توجه شود. از این رو، افزایش هر ساله شهریه نیز بر پایه این تمایز صورت پذیرد.

References

- Ahmad, S., Karimzadegan, D., & Kheirati Kazeroni, T. (2014). Data Mining of Students Withdrawal at University of Tehran, focusing on Fee Paid Students (to prevent customer churn). *Journal of Information Technology Management*, 7(2). [Persian]
- Akinwumi, F. S. (2007) Tuition Fee as a Determinant of Postgraduate Enrolment Demand in Nigerian Universities.
- Alecke, B., Burgard, C., & Mitze, T. (2013). The Effect of Tuition Fees on Student Enrollment and Location Choice—Interregional Migration, Border Effects and Gender Differences. *Ruhr Economic Paper*, (404).
- Alfattal, E. (2017). International students' college choice is different. *International Journal*

- of *Educational Management*, 31(7), 930–943.
- Alfonso, M. (2004). *What students of different racial/ethnic groups do after high school: An empirical analysis with focus on why students attend two-year colleges*. Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association, Montreal, Canada.
- Allen, D., & Wolniak, G. C. (2019). Exploring the effects of tuition increases on racial/ethnic diversity at public colleges and universities. *Research in Higher Education*, 60(1), 18-43.
- Amuedo-Dorantes, C., & Sparber, C. (2014). In-state tuition for undocumented immigrants and its impact on college enrollment, tuition costs, student financial aid, and indebtedness. *Regional Science & Urban Economics*, 49, 11-24.
- Andrieu, S. C., & St John, E. P. (1993). The influence of prices on graduate student persistence. *Research in Higher Education*, 34(4), 399-425.
- Aparicio, G., Iturralde, T., & Rodríguez, A. V. (2023). Developments in the knowledge-based economy research field: A bibliometric literature review. *Management Review Quarterly*, 73(1), 317-352.
- Arendt, J. N. (2013). The effect of public financial aid on dropout from and completion of university education: evidence from a student grant reform. *Empirical Economics*, 44, 1545-1562
- Atuahene, F. (2012). The impact of “tuition-paying” policy on retention and graduation rates at the University of Ghana. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*, 14(1), 37-65.
- Azar, A. (2001). Extension and development of Shannon’s entropy method for data processing in content analysis. *Humanities*, 37. [Persian]
- Bain, O. (2001). The cost of higher education to students and parents in Russia: Tuition policy issues. *Peabody Journal of Education*, 76(3-4), 57-80.
- Becker, G. S. (1976). *The economic approach to human behavior*. University of Chicago Press.
- Beggs, J. M., Banthan, J. H., & Taylor, S. (2008). Distinguishing the factors influencing college students’ choice of major. *College Student Journal*, 42(2), 381–394.
- Beneito, P., Boscá, J. E., & Ferri, J. (2018). Tuition fees and student effort at university. *Economics of Education Review*, 64, 114-128.
- Berger, M. C. (1992). Private returns to specific college majors. In W. E. Becker, & D. R. Lewis (Eds.), *The economics of American higher education* (pp. 141–172). Boston: Kluwer Academic Publishers.
- Best, K., & Keppo, J. (2014). The credits that count: How credit growth and financial aid affect college tuition and fees. *Education Economics*, 22(6), 589-613.

- Bietenbeck, J., Marcus, J., & Weinhardt, F. (2020). *Tuition Fees and Educational Attainment*. DIW Berlin Discussion Paper No. 1900, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3696407> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3696407>
- Birt, L., Scott, S., Cavers, D., Campbell, C., & Walter, F. (2016). Member checking: a tool to enhance trustworthiness or merely a nod to validation? *Qualitative Health Research*, 26(13), 1802-1811.
- Bleemer, Z., Brown, M., Lee, D., Strair, K., & Van der Klaauw, W. (2021). Echoes of rising tuition in students' borrowing, educational attainment, and homeownership in post-recession America. *Journal of Urban Economics*, 122, 103298.
- Boatman, A., Evans, B. J., & Soliz, A. (2017). Understanding loan aversion in education: Evidence from high school seniors, community college students, and adults. *AERA Open*, 3(1), 1-16.
- Bosshardt, D. I., Lichtenstein, L., & Zaporowski, M. P. (2009). A Model of College Tuition Maximization. *Contemporary Issues in Education Research*, 2(1), 53-70.
- Bozick, R., & Miller, T. (2014). In-state college tuition policies for undocumented immigrants: Implications for high school enrollment among non-citizen Mexican youth. *Population Research & Policy Review*, 33(1), 13-30
- Bradley, S., & Migali, G. (2015). The effects of the 2006 tuition fee reform and the Great Recession on university student dropout behaviour in the UK. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 164, 331-356.
- Briceno-Mosquera, A. (2023). Factors Influencing In-State Resident Tuition Policy for Undocumented Youth in the USA. *Journal of International Migration & Integration*, 1-19.
- Brooks, R., & Waters, J. (2011). Fees, funding and overseas study: mobile UK students and educational inequalities. *Sociological Research Online*, 16(2), 19-28.
- Bruce, D. J., & Carruthers, C. K. (2014). Jackpot? The impact of lottery scholarships on enrollment in Tennessee. *Journal of Urban Economics*, 81, 30-44
- Bruckmeier, K., & Wigger, B. U. (2014). The effects of tuition fees on transition from high school to university in Germany. *Economics of Education Review*, 41, 14-23.
- Bruckmeier, K., Fischer, G. B., & Wigger, B. U. (2013). *Does distance matter? Tuition fees and enrollment of first-year students at German public universities*.
- Bunce, L., Baird, A., & Jones, S. E. (2017). The student-as-consumer approach in higher education and its effects on academic performance. *Studies in Higher Education*, 42(11), 1958-1978.
- Cai, Y., & Kivistö, J. (2013). Tuition fees for international students in Finland: Where to go from here? *Journal of Studies in International Education*, 17(1), 55-78.

- Cai, Z., & Heathcote, J. (2022). College tuition and income inequality. *American Economic Review*, 112(1), 81-121.
- Callender, C. (2006). Access to higher education in Britain: The impact of tuition fees and financial assistance. In *Cost-sharing and accessibility in higher education: a fairer deal?* (pp. 105-132). Springer, Dordrecht.
- Cameron, S. V., & Heckman, J. J. (2001). The dynamics of educational attainment for black, hispanic, and white males. *Journal of political Economy*, 109(3), 455-499.
- Capelle, D. (2019). *The great gatsby goes to college: Tuition, inequality and intergenerational mobility in the us*.
- Card, D., & Lemieux, T. (2000). *Dropout and enrollment trends in the post-war period: What went wrong in the 1970s*.
- Carter, R. E., & Curry, D. J. (2011). Using student-choice behaviour to estimate tuition elasticity in higher education. *Journal of Marketing Management*, 27(11-12), 1186-1207.
- Castleman, B. L., & Long, B. T. (2016). Looking beyond enrollment: The causal effect of need-based grants on college access, persistence, and graduation. *Journal of Labor Economics*, 34(4), 1023-1073.
- Chakrabarti, R., Fos, V., Liberman, A., & Yannelis, C. (2023). Tuition, debt, and human capital. *The Review of Financial Studies*, 36(4), 1667-1702.
- Chakrabarti, R., Gorton, N., & Lovenheim, M. F. (2020). *State investment in higher education: Effects on human capital formation, student debt, and long-term financial outcomes of students (No. w27885)*. National Bureau of Economic Research.
- Chen, R. (2008). Financial aid and student dropout in higher education: A heterogeneous research approach. *Higher Education*, 209-239.
- Chen, R., & DesJardins, S. L. (2008). Exploring the effects of financial aid on the gap in student dropout risks by income level. *Research in Higher Education*, 49, 1-18.
- Chen, S. J. (2016). College costs, freshman enrollment, and student quality: Evidence from an urban state university. *International Journal of Information & Education Technology*, 6(9), 664.
- Christie, B. (2004). *Tuition fees, student finance and access: an economist's perspective*.
- Chung, E. (2017). *Students' College Preferences in Response to Tuition Changes*. Available at SSRN 2958471.
- Civera, A., Cattaneo, M., Meoli, M., Paleari, S., & Seeber, M. (2021). Universities' responses to crises: the influence of competition and reputation on tuition fees. *Higher Education*, 82(1), 61-84.
- Clark, T., Hordósy, R., & Vickers, D. (2019). 'We will never escape these debts': Under-

- graduate experiences of indebtedness, income-contingent loans and the tuition fee rises. *Journal of Further & Higher Education*, 43(5), 708-721.
- Conger, D., & Turner, L. J. (2015). *The impact of tuition increases on undocumented college students' attainment* (No. w21135). National Bureau of Economic Research.
- Conn, S. (2019). *College Students' Perceptions of Tuition as a Worthwhile Investment: The Role of Institutional Integrity and Finances* (Doctoral dissertation, Azusa Pacific University).
- Cooke, T. J., & Boyle, P. (2011). The migration of high school graduates to college. *Educational Evaluation & Policy Analysis*, 33(2), 202-213.
- Cornwell, C., Mustard, D. B., & Sridhar, D. J. (2006). The enrollment effects of merit-based financial aid: Evidence from Georgia's HOPE program. *Journal of Labor Economics*, 24(4), 761-786.
- Cunningham, A. F., & Santiago, D. (2008). *Student aversion to borrowing: Who borrows and who doesn't*. Institute for Higher Education Policy and Excelencia in Education. December.
- Curs, B. R., & Singell Jr, L. D. (2010). Aim high or go low? Pricing strategies and enrollment effects when the net price elasticity varies with need and ability. *The Journal of Higher Education*, 81(4), 515-543.
- Czarnecki, K., Korpi, T., & Nelson, K. (2021). Student support and tuition fee systems in comparative perspective. *Studies in Higher Education*, 46(11), 2152-2166.
- Darabi, R., Chenari Buket, H., & Vali Khani, M. (2015). Dimensions and approaches to the theory of behavioral finance theory. *Accounting & Auditing Studies*, 5(17). [Persian]
- Darolia, R., & Potochnick, S. (2015). Educational "when," "where," and "how" implications of in-state resident tuition policies for Latino undocumented immigrants. *Review of Higher Education*, 38(4), 507-535.
- Davis, E., Aitchison, T., Allen, E., Gomez, C., Laird, S., & Raczyńska, K. (2015). An investigation of student response to a potential tuition cap increase at Casper College. *Community College Journal of Research and Practice*, 39(2), 192-198.
- DeMoranville, C. W., & O'Donnell, P. B. (2001). Price elasticity of per-credit-hour tuition charges and the effects on four-year graduation rates. *Journal of Marketing for Higher Education*, 11(4), 29-49.
- Dewi, A. U. (2018). Towards knowledge economy: A comparative study of Indonesian and South Korean Internationalization of Higher Education. In *ICSPI 2018 Conference: Knowledge and Social Transformation*. Dubai, UAE: KNE Social Sciences, 63-83
- Dickson, L., & Pender, M. (2013). Do in-state tuition benefits affect the enrollment of non-

- citizens? Evidence from universities in Texas. *Economics of Education Review*, 37, 126-137.
- Dietrich, H., & Gerner, H. D. (2012). The effects of tuition fees on the decision for higher education: evidence from a German policy experiment. *Economics Bulletin*, 32(3), 2407-2413.
- Do, C. (2004). The effects of local colleges on the quality of college attended. *Economics of Education Review*, 23(3), 249-257.
- Dotterweich, D., & Baryla Jr, E. A. (2005). Non-resident tuition and enrollment in higher education: implications for tuition pricing. *Education Economics*, 13(4), 375-385.
- Douglass, J. A., & Lapid, P. A. (2018). Tuition as a path for affordability? The pursuit of a progressive tuition model at the University of California. *California Journal of Politics & Policy*, 10(1).
- Dowd, A. C. (2004). Income and financial aid effects on persistence and degree attainment in public colleges. *Education Policy Analysis Archives*, 12, 21.
- Duru-Bellat, M., Kieffer, A. & Reimer, D. (2008) Patterns of social inequalities in access to higher education in France and Germany. *International Journal of Comparative Sociology*, 49(4-5), 347-368.
- Dwenger, N., Storck, J., & Wrohlich, K. (2012). Do tuition fees affect the mobility of university applicants? Evidence from a natural experiment. *Economics of Education Review*, 31(1), 155-167.
- Dynarski, S. (2000). Hope for whom? Financial aid for the middle class and its impact on college attendance. *National Tax Journal*, 53(3), 629-661.
- Dynarski, S., Libassi, C. J., Micheltore, K., & Owen, S. (2018). *Closing the gap: The effect of a targeted, tuition-free promise on college choices of high-achieving, low-income students* (No. w25349). National Bureau of Economic Research.
- Ehrenberg, R. G. (2020). The economics of tuition and fees in American higher education. In *The Economics of Education* (pp. 345-352). Academic Press.
- Epple, D., Romano, R., & Sieg, H. (2006). Admission, tuition, and financial aid policies in the market for higher education. *Econometrica*, 74(4), 885-928.
- Espinoza, O., Sandoval, L., González, L. E., Corradi, B., McGinn, N., & Vera, T. (2023). Did free tuition change the choices of students applying for university admission? *Higher Education*, 1-21.
- Fadda, N., Marinò, L., Pischedda, G., & Ezza, A. (2022). The effect of performance-oriented

- funding in higher education: Evidence from the staff recruitment budget in Italian higher education. *Higher Education*, 83(5), 1003-1019.
- Farhan, B. Y. (2016). Tuition elasticity of demand as a tool to manage higher education institutions. *International Journal of Arts & Sciences*, 9(1), 159.
- Finfgeld-Connett, D., & Johnson, E. D. (2013). Literature search strategies for conducting knowledge-building and theory-generating qualitative systematic reviews. *Journal of advanced nursing*, 69(1), 194-204.
- Flores, S. M. (2010). State dream acts: The effect of in-state resident tuition policies and undocumented Latino students. *Review of Higher Education*, 33(2), 239-283.
- Flores, S. M. (2010). The first state dream act: In-state resident tuition and immigration in Texas. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 32(4), 435-455.
- Fortunata, R., & Toni, N. (2020). The influence of service quality, tuition fee and promotion on student decisions to continue study in postgraduate of prima indonesia university. *Budapest International Research and Critics Institute-Journal (BIRCI-Journal)*, 3(2), 829-837.
- Fos, V., Liberman, A., & Yannelis, C. (2017). *Debt and human capital: Evidence from student loans*. Available at SSRN, 2901631.
- Frenette, M. (2005). *The impact of tuition fees on university access: Evidence from a large-scale price deregulation in professional programs* (No. 2005263e). Statistics Canada, Analytical Studies Branch.
- Fricke, H. (2018). Tuition fees, student finances, and student achievement: evidence from a differential raise in fees. *Journal of Human Capital*, 12(3), 504-541.
- Garibaldi, P., Giavazzi, F., Ichino, A., & Rettore, E. (2007). *College cost and time to obtain a degree: Evidence from tuition discontinuities*. NBER Working Paper, 12863.
- Garibaldi, P., Giavazzi, F., Ichino, A., & Rettore, E. (2012). College cost and time to complete a degree: Evidence from tuition discontinuities. *Review of Economics & Statistics*, 94(3), 699-711.
- Garrett, H., & Greene, A. (2018). *Tuition and Fees for Public In-State Four-Year Institutions and the White/Black Education Gap (2006-2016)*.
- George-Jackson, C. E., Rincon, B., & Martinez, M. G. (2012). Low-income engineering students: Considering financial aid and differential tuition. *Journal of Student Financial Aid*, 42(2), 1.
- Godek, J., Murray, K. B., & Karns, G. (2015). The effect of tuition increases on business student decisions. *Journal of Education for Business*, 90(5), 255-259.
- Goldrick-Rab, S., Harris, D. N., & Trostel, P. A. (2009). Why financial aid matters (or does

- not) for college success: Toward a new interdisciplinary perspective. In *Higher education: Handbook of theory and research* (pp. 1-45). Springer, Dordrecht.
- Griffith, A. L., & Rothstein, D. S. (2009). Can't get there from here: The decision to apply to a selective college. *Economics of Education Review*, 28(5), 620–628.
- Grimes, P. W., & Lin, F. (2020). Estimating tuition elasticity of student enrollment: the case of a regional comprehensive master's institution. *College Student Journal*, 54(2), 269-282.
- Grossman, M. (2006). Education and nonmarket outcomes. In E. Hanushek & F. Welch (Eds.), *Handbook of the economics of education*, Vol. 1 (pp. 577–633). Amsterdam: Elsevier.
- Hallam, S. (1998). The predictors of achievement and dropout in instrumental tuition. *Psychology of Music*, 26(2), 116-132.
- Havranek, T., Irsova, Z., & Zeynalova, O. (2018). Tuition fees and university enrolment: a meta-regression analysis. *Oxford Bulletin of Economics & Statistics*, 80(6), 1145-1184.
- Heath, J. A., & Tuckman, H. P. (1987). The effects of tuition level and financial aid on the demand for undergraduate and advanced terminal degrees. *Economics of Education Review*, 6(3), 227-238.
- Heller, D. E. (1997). Student price response in higher education: An update to Leslie and Brinkman. *The Journal of Higher Education*, 68(6), 624-659.
- Heller, D. E. (2000). *Tuition pricing and higher education participation in Colorado*. Olympia, WA: Northwest Education Research Center.
- Hemelt, S. W., & Marcotte, D. E. (2011). The impact of tuition increases on enrollment at public colleges and universities. *Educational Evaluation & Policy Analysis*, 33(4), 435-457.
- Holbeck, M. (2017). *Funding of Higher Education: Variations in State Funding, Impacts of State Funding on Differential Tuition, and Variables Impacting Differential Tuition*. South Dakota State University.
- Huang, Y. (2012). *The influence of Tuition Changes on Retention and Graduation Rates*. In 37th Annual Conference-Association for Education Finance and Policy, 1
- Hübner, M. (2012). Do tuition fees affect enrollment behavior? Evidence from a 'natural experiment' in Germany. *Economics of Education Review*, 31(6), 949-960.
- Imlay, S. J. (2021). Tuition, targeting, and tradeoffs: A conjoint analysis of Americans' preferences over the design of higher education subsidies. *The Journal of Higher Education*, 92(6), 986-1017.

- Islami Bidgoli, G., Kordloui, H (2009). Behavioral finance, the transition stage from standard finance to neurofinance. *Financial Engineering & Securities Management*, 1(1), 19-36. [Persian]
- Ison, M. P. (2022). The viability of tuition-free community college. *Educational Policy*, 36(5), 1054-1077.
- Jooste, C., Cullen, M., & Calitz, A. P. (2020). *The Factors that Influence South African Students' University of Choice Decisions*. Editors: Dr UG Singh (University of KwaZulu-Natal, South Africa) Prof CS Nair (Victorian Institute of Technology, Australia) e-ISBN: 978-1-990901-49-2, 210.
- Kahneman, D., & Tversky, A. (1979). Prospect theory: An analysis of decision under risk. *Econometrica*, 47, 263-291
- Kamali, Y. (2016). The Methodology of Meta Synthesis and Implications for Public Policy. *Politics Quarterly*, 47(3), 721-736
- Kaushal, N. (2008). In-state tuition for the undocumented: Education effects on Mexican young adults. *Journal of Policy Analysis & Management*, 27(4), 771-792.
- Keenan, C., Chhatwal, G., & Wang, J. (2014). *A Study of the Effects and Policy Implications of Flat Rate Tuition*.
- Kelly, W., & Shale, D. (2004). *Does the Rising Cost of Tuition Affect the Socio-Economic Status of Students Entering University?* Online Submission.
- Kerkvliet, J., & Nowell, C. (2014). Public subsidies, tuition, and public universities' choices of undergraduate acceptance and retention rates in the USA. *Education Economics*, 22(6), 652-666.
- Kifmann, M., Heineck, M., & Lorenz, N. (2006). A duration analysis of the effects of tuition Fees for long-term students in Germany. *Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik*, 226(1), 82-112.
- Koshal, R. K., Koshal, M., Boyd, R., & Levine, J. (1994). Tuition at PhD-granting institutions: A supply and demand model. *Education Economics*, 2(1), 29-44.
- Kwasi-Agyeman, F., Langa, P., & Swanzy, P. (2020). Higher Education Funding and Student Access in the Global South. *Journal of Comparative & International Higher Education*, 12, 83-98.
- Lan, Y., & Winters, J. V. (2011). Did the DC tuition assistance grant program cause out-of-state tuition to increase? *Economics Bulletin*, 31(3), 2444-2453.
- Lang, D., Chan, H. S., Pask-Aube, C., & Swift, K. (2009). *Does the level of tuition fees affect*

- student retention and graduation?* In Canadian Society for the Study of Higher Education Annual Conference (pp. 1-33).
- Langelett, G., Chang, K., Akinfenwa, S. O., Jorgensen, N., & Bhattarai, K. (2015). Elasticity of demand for tuition fees at an institution of higher education. *Journal of Higher Education Policy & Management*, 37(1), 111–119
- Lassila, N. E. (2011). Effects of tuition price, grant aid, and institutional revenue on low-income student enrollment. *Journal of Student Financial Aid*, 41(3), 2.
- Le, T. T., Nguyen, T. L., Trinh, M. T., Le, V. T., & Pham, H. H. (2022). Investigating Vietnamese undergraduate students' willingness to pay for higher education under the cost-sharing context. *Policy Futures in Education*, 20(1), 19-43.
- Leslie, L. L., & Brinkman, P. T. (1987). Student price response in higher education: The student demand studies. *The Journal of Higher Education*, 58(2), 181-204.
- Long, B. T. (2006). *College tuition pricing and federal financial aid: Is there a connection*. Testimony before the US Senate Committee on Finance, hearing: Report card on tax exemptions and incentives for higher education: Pass, fail, or need improvement.
- Lucas, C., Van Duser, K., & Cohen, S. (2020). The Influence of Rising Tuition on First-Year Students' Enrollment and Persistence Intentions. *College Student Journal*, 54(4), 421-430.
- Lucca, D. O., Nadauld, T., & Shen, K. (2019). Credit supply and the rise in college tuition: Evidence from the expansion in federal student aid programs. *The Review of Financial Studies*, 32(2), 423-466.
- Ma, J., & Baum, S. (2016). Trends in community colleges: Enrollment, prices, student debt, and completion. *College Board Research Brief*, 4, 1-23.
- Malgwi, C. A., Howe, M. A., & Burnaby, P. A. (2005). Influences on students' choice of college major. *The Journal of Education for Business*, 80(5), 275–282.
- Malek Jafarian, R. (2013). Examining theories related to the decision making process and strategy selection. *Monthly Social, Scientific & Cultural Work & Society*, 162, 67 – 73. [Persian]
- Manzoor, D., Taheri, M. (2012). Economic rationality in the critique of behavioral economics. *Economic Research & Policies*, 21(68), 154-174. [Persian]
- McDuff, D. (2007). Quality, tuition, and applications to in-state public colleges. *Economics of Education Review*, 26(4), 433-449.
- Metcalf, H. (2005). Paying for university: the impact of increasing costs on student employment, debt and satisfaction. *National Institute Economic Review*, 191, 106-117.
- Migin, M. W., Falahat, M., Yajid, M. S. A., & Khatibi, A. (2015). Impacts of Institutional

- Characteristics on International Students' Choice of Private Higher Education Institutions in Malaysia. *Higher Education Studies*, 5(1), 31-42.
- Miller, L., & Barreto, H. (2017). *The role of distance in college Undermatching* (No. 2017-01).
- Mohammadzadeh, Z., Mortazavi, S., & Legzian, M. (2014). Typology of implicit followership theories using conventional content analysis. *Iranian Association of Management Sciences*, 9(36). [Persian]
- Molina, T., & Rivadeneyra, I. (2019). *The Labor Market Effects of Eliminating University Tuition in Ecuador* (No. 201901).
- Monks, J. (2012). *The role of tuition, financial aid policies, and student outcomes on average student debt*.
- Montalvo, J. G. (2018). *The impact of progressive tuition fees on dropping out of higher education: a regression discontinuity design*. Economics Working Papers, 1597.
- Moshiri, I., & Jalili, A. (2008). Mental accounting: a new challenge to classic models of financial management. *Management Accounting*, 2(2), 37-49. [Persian]
- Moulin, L., Flacher, D., & Harari-Kermadec, H. (2016). Tuition fees and social segregation: lessons from a natural experiment at the University of Paris 9-Dauphine. *Applied Economics*, 48(40), 3861-3876.
- Mountjoy, J. (2019). Community colleges and upward mobility (SSRN Scholarly Paper ID 3373801). Social Science Research Network
- Mughan, S., Sherrod Hale, J., & Woronkiewicz, J. (2022). Build It and will They Come? The Effect of Investing in Cultural Consumption Amenities in Higher Education on Student-Level Outcomes. *Research in Higher Education*, 63(1), 60-91.
- Mujumdar, S., Friesner, D., Schibik, T., & Harrington, C. (2016). Do tuition increase lower student academic performance? *International Journal of Data Analysis Techniques & Strategies*, 8(3), 183-205.
- Naderi, A. (2012). Econometric: a new approach to explain economic decisions. *Planning & Budgeting Quarterly*, 18(2), 99-125. [Persian]
- Naderi, A. (2017). cognitive economics; A new approach to the evolution of economic education in Iran. *Journal of Education & Learning Research*, 15(2), 73-86. [Persian]
- Naderi, A., & Fooladi, M. (2010). A comparative analysis of students' achievement among the first and second types of admission: The students of master degree at the faculty of psychology and education, University of Tehran. *Journal of Psychology & Education*, 41(4), 61-72. [Persian]

- Naveh Ebrahim, A., & Azizi Shomami, M. A (2012). Study of the Relationships between Students' Socio-economic Status and Their Perception of Investment in Graduate Education. *IRPHE*, 18(2), 109-130. [Persian]
- Neill, C. (2006). *The effect of tuition fees on students' work in Canada*. Unpublished manuscript, Wilfrid Laurier University, Waterloo, ON.
- Neill, C. (2009). Tuition fees and the demand for university places. *Economics of Education Review*, 28(5), 561-570.
- Neill, C. (2015). Rising student employment: The role of tuition fees. *Education Economics*, 23(1), 101-121.
- Ngo, F., & Cho, J. (2022). The Effect of In-State Tuition on International Student Enrollment: Evidence from the Heartland. *Journal of Student Financial Aid*, 51(3), 3.
- Nguyen, D. H., & Serna, G. R. (2014). Access or barrier? Tuition and fee legislation for undocumented students across the states. The Clearing House. *A Journal of Educational Strategies, Issues & Ideas*, 87(3), 124-129.
- Nguyen, H. (2019). Free tuition and college enrollment: Evidence from New York's Excelsior program. *Education Economics*, 27(6), 573-587.
- Nutting, A. W. (2014). Tuition and the outcomes of community college attendance: Simulations for academic-program and occupational-program students. *Education Economics*, 22(6), 614-634.
- Peng, A., & Yang, L. (2010). Dividing Time between Work and Study: Are Tuition Fees a Factor? *Canadian Journal of Higher Education*, 40(1), 13-29.
- Perna, L. W. (2006). Understanding the relationship between information about college costs and financial aid and students' college-related behaviors. *American Behavioral Scientist*, 49, 1620-1635.
- Polit, D. F., Beck, C. T., & Hungler, B. P. (2006). Essentials of nursing research. *Methods, Appraisal & Utilization*, 6.
- Potochnick, S. (2014). How states can reduce the dropout rate for undocumented immigrant youth: The effects of in-state resident tuition policies. *Social Science Research*, 45, 18-32.
- Qasim, A. M., Al-Askari, P. S. M., Massoud, H. K., & Ayoubi, R. M. (2021). Student university choice in Kurdistan-Iraq: what factors matter? *Journal of Further & Higher Education*, 45(1), 120-136.
- Ranjdoust, S., Ahmadi, K., & Azimi, M. (2022). Content analysis of English high school textbooks based on Shannon entropy method. *Educ Strategy Med Sci*, 15(5), 523-535. [Persian]

- Rezaian, S., Kharrazi, S. K., Jamali, E., & Naderi, A. (2019). A Conceptual Model of Cognitive Decision Making. *Advances in Cognitive Sciences*, 21(1), 1-20. [Persian]
- Rizzo, M., & Ehrenberg, R. G. (2004). Resident and nonresident tuition and enrollment at flagship state universities. In *College choices: The economics of where to go, when to go, and how to pay for it* (pp. 303-354). University of Chicago Press.
- Rolfe, H. (2001). *The Effect of Tuition Fees on Students' Demands and Expectations: Evidence from Case Studies of Four Universities*. London: National Institute of Economic and Social Research.
- Rouse, C. E. (1995). Democratization or diversion? The effect of community colleges on educational attainment. *Journal of Business & Economic Statistics*, 13(2), 217-224.
- Sá, F. (2014). *The effect of tuition fees on university applications and attendance: Evidence from the UK*. Institute for the Study of Labor, (8364).
- Sahi, S. K. (2012). Neurofinance and investment behaviour. *Studies in Economics and Finance*, 29(4).
- Sandelowski, M., & Barroso, J. (2006). *Handbook for synthesizing qualitative research*. springer publishing company.
- Serna, G. R. (2017). Effects of region on the establishment of public higher education prices in the US: indications of possible suboptimal equilibria? *Studies in Higher Education*, 43(4), 1-16.
- Shaw, T. K. (2016). *Do In-state Tuition Benefits Affect the Academic Performance of Non-citizens?* Data from Texas Public Universities.
- Shin, J. C., & Milton, S. (2008). Student response to tuition increase by academic majors: Empirical grounds for a cost-related tuition policy. *Higher Education*, 55(6), 719-734.
- Singell Jr, L. D., & Stone, J. A. (2007). For whom the Pell tolls: The response of university tuition to federal grants-in-aid. *Economics of Education Review*, 26(3), 285-295.
- St. John, E., Paulsen, M., & Carter, D. (2005). Diversity, college costs, and postsecondary opportunity: An examination of the financial nexus between college choice and persistence for African Americans and Whites. *Journal of Higher Education*, 76(5), 545-569.
- Stoyanova, R., & Goranova, S. (2021). The influence of a tuition fee increase on the drop-out rate of the nursing program. *Journal of Economy Culture & Society*, 63, 55-66.
- Sulistiyo, D., & Soegoto, H. S. (2018). The impact of tuition fees changes on the university new student applicants. *International Journal of Economics, Business & Management Research*, 2(6), 81-87.
- Tang, T. L. P., Tang, D. S. H., & Tang, C. S. Y. (2004). College tuition and perceptions of private

- university quality. *International Journal of Educational Management*, 18(5), 304 – 316.
- Teymouri, E., Renani, M., & Mohammadi, A. (2016). Criticism of rational choice from the perspective of competing approaches: behavioral economics, laboratory and brain sciences. *Iranian Economic Research Quarterly*, 22(73), 1-43. [Persian]
- Thaler, R. H. (1999). Mental accounting matters. *Journal of Behavioral Decision Making*, 12, 183–206.
- Thomas, A. (2018). *Why Higher Education requires an intersectional lens*. <https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20180711100836157>
- Thomsen, S., & Von Haaren-Giebel, F. (2016). Did tuition fees in Germany constrain students' budgets? New evidence from a natural experiment. *IZA Journal of European Labor Studies*, 5(1), 1-25.
- Turley, R. N. L. (2009). College proximity: Mapping access to opportunity. *Sociology of Education*, 82(2), 126–146.
- University of Victoria (2002). *Affordability and Access Study; Report to the Board of Governors; University of Victoria; Victoria, British Columbia*
- Vasigh, B., & Hamzaee, R. G. (2004). Testing sensitivity of student enrollment with respect to tuition at an institution of higher education. *International Advances in Economic Research*, 10(2), 133-149.
- Wakeling, P., & Jefferies, K. (2013). The effect of tuition fees on student mobility: the UK and Ireland as a natural experiment. *British Educational Research Journal*, 39(3), 491-513.
- Ward, J. D., & Corral, D. (2022). Resetting Prices: Estimating the Effect of Tuition Reset Policies on Institutional Finances and Enrollment. *Research in Higher Education*, 1-31.
- Webber, K. L. (2017). *The rising tide of graduate debt: Evidence of change 2008 to 2012*. Short summary report for grant RG 16-01 submitted to AccessLex, June.
- Webber, K. L., & Burns, R. A. (2022). The Price of Access: Graduate Student Debt for Students of Color 2000 to 2016. *The Journal of Higher Education*, 93(6), 934-961.
- Wilkins, S., Shams, F., & Huisman, J. (2013). The decision-making and changing behavioural dynamics of potential higher education students: the impacts of increasing tuition fees in England. *Educational Studies*, 39(2), 125-141.